

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Olajšave kmetijskega dela

Na slovenski zemlji, ki ni posebno rodovitna, kmetijstvo tudi takrat, ko še nismo poznali tako hude kmetijske krize, ni mnogo neslo. Pa še za ta maj pridelek, ki ga iztisnemo zemlji, se moramo zelo potiti. Kako naj si olajšamo delo in kako si prihranimo mnogo trpljenja, je važno vprašanje spričo dejstva, da nas bo velika svetovna konkurenca, ki postavlja na trg od leta do leta cenejše kmetijske pridelke, vedno bolj pritiskala ob tla.

Poleg tega, da pri nas kmetijski stroji še niso v zadostni meri razširjeni, so veliko zlo za naše kmetije tudi nerodna gospodarska poslopja. Tako se po Sloveniji navadno spravlja krma na visoke kozolce, visoko na skednje ali pa v shrambe, ki so odstranjene daleč proč od hlevov. Sedaj pa samo malo pomislimo, koliko truda zahteva, da zmečemo voz sena, da tako rečemo, v drugo nadstropje kozolca. Najmanj tri krepke osebe zahteva tako opravilo. Pozimi pa mora zopet ena oseba vsak dan plezati s košem po lestvi v višino, da nadeva v koš sena in ga prinese živalim, ki imajo hlev morda tudi daleč proč od kozolca.

Vse te težave bi se kmetu zmanjšale, če bi imel shrambo pri tleh takoj poleg hleva, tako da bi krmo lahko metal kar skozi primerno odprtino v gare. Po krajih, kjer so naprednejši kmetovalci, imajo tako urejeno, da voz, naložen s krmo, lahko zapeljejo kar v shrambo, kjer potem ena sama oseba zmeče krmo na tla. Že tukaj imajo olajšano

delo, a tisto plezanje s koši po lestvah jim je sploh prihranjeno.

Eden ali drugi kmet si je v tem pogledu že olajšal delo, drugi si ga pa ne more, ker mu je nemogoče kar tako čez noč postaviti druga poslopja. Potrebno bi pa bilo, da se nova poslopja, kjer se grade, postavijo po določenem načrtu. Prav umestni bi bili zakoniti predpisi, ki bi ne dovoljevali samovoljnih zgradb, zakaj pri nas kakor menda povsod na svetu si mnogi ljudje nikakor ne dajo dopovedati kake sicer popolnoma jasne zadeve. Znaní so primeri, da si je posestnik iz prazne bahavosti dal zgraditi še višji kozolec, kakor ga ima njegov sosed, in mora zato sedaj še višje spravljati krmo in še več trpeti.

Če bi ta po nepotrebnem uporabljeni trud lahko obrnil vboljšanje svojega gospodarstva, koliko bolje bi se kmetu godilo. Tisti čas in tiste moči, ki jih sedaj zapravljajo zaradi nerodne ureditve zgradb in pri tem še trpiš, bi lahko posvetil drugemu koristnejšemu opravilu.

Ni pa pri nas samo spravljanje krme združeno s tako nerodnimi nevsječnostmi, nego so pri naših kmetijah take neprilike skoro splošne na vseh straneh. Ne bomo še podrobneje razpravljali o tem, nego samo svetujemo kmetijskim strokovnjakom, da sestavijo načrte vzorno urejenih domačij za mala, srednja in večja posestva in da skušajo doseči zanje v gotovem okviru zakonske predpise pri vseh novih gradbah.

kako je s prstom, in ona mu je rekla dobesedno: »Ni bilo prej dobro, da smo dali sv. Roku za mašo.« Zdravnik si je ogledal potem bolnika in videl, da je izginil črv tako, da mu je pač odgnilo pol prsta. Sličnih primerov bi lahko navedli celo kopico.

Naj se torej ne mešata vera in praznovernost v eni skledi. Slovensko ljudstvo bo napredovalo le in uživalo sloves, če bo čvrstejšega razuma in če ne bo s svojo praznovernostjo v posmeh prosvetljenjšim narodom. Ako gori navedene narodne svetinjne dajejo potuho praznovernosti, jih kar opustimo!

Strokovna samoizobrazba kmeta

Napredek kmetijstva je odvisen v veliki meri od kmetijskega pouka pri predavanjih in tečajih in v kmetijskih šolah, toda v celoti pridobi kmetijski napredek od te vrste pouka pri nas še prav malo, zakaj 90 do 95 odstotkov kmetijskega prebivalstva se predavanj in tečajev sploh ne udeležuje! Iz tega razloga je nujno potrebno, da se posveti mnogo več pozornosti samoizobrazbi kmeta s pomočjo čitanja in širjenja strokovnih časopisov in knjig. Knjiga, katere izdajo je narekovala živa potreba, je »Planšarstvo in kmetijstvo«. Ta knjiga predstavlja, kakor se je o njej izrazil njen kritik, profesor kmetijske visoke šole v Zagrebu dr. Ogrizek, živinorejsko abecedo za naše kmete. V njej se obravnava praktično govedoreja, svinjereja, reja ovc, obširno in temeljito pa tudi travništvo, pašništvo, mlekarstvo, ensilaža (kisanje krmil), melioracije (izboljšanje zemlje) in drugo. Snov je obdelana s praktičnega vidika tako vsestransko, da ima veliko koristi hribovski in dolinski kmetovalec, ki knjigo prebira. Knjiga prinaša 204 po večini izvirne slike iz našega kmetijstva in 17 strokovnjaških načrtov za razne kmetijske stavbe in naprave. Prvotna cena je bila 120 Din, sedaj pa je cena znižana na 80 Din. Cena je glede na velik obseg knjige (443 strani) in veliko število izvirnih slik in načrtov razmeroma zelo nizka. Kmetovalec moremo nakup knjige le toplo priporočati. Knjigo je dobiti pri okrajnem kmetijskem referentu v Kranju.

Pomen zelenega listja za rastline

Pogosto imamo priliko videti, kako ljudje trgajo listje s pese sredi rasti. Tudi solnčnicam puste le cvet. Mnogokrat vidimo, da kosijo ljudje še povsem zeleno krompirjevko in režejo hrenu listje. Vse to ima po prepričanju naših ljudi ta namen, da se plod čim bolj odebeli. Čudno je, odkod je prav za prav prišla ta modrost med ljudi in se tako razširila, čeprav je popolnoma napačna.

Čemu pa služi zeleno listje rastlinam. Zeleno listje je za rastlino to, kar sta za človeka želodec in pljuča obenem. Preiskave so ugotovile, da obstoji posušena rastlina iz 50 delov ogljika; 43 delov kisika, 6 delov vodika. Iz zemlje dobiva rastlina v rudninskih sestavinah le mal del svoje težine. Ogljik dobiva rastlina iz zraka. Zrak je v

Praznovernost se ne druží s prosveto

Mnogo se trudi »Domovina« že vsa leta sem, da bi poučila narod o vsem potrebnem in zanesla prosveto v zadnjo gorsko vas. Objavili smo že nebroj poučnih člankov, ki so naleteli po naši domovini na mogočen odmev, kar nam priča pogosta pisma, ki jih dobivamo od naših čitateljev.

Zavedamo se, da vršimo s svojim delom važno prosvetno delo za napredek naše zemlje in da je ta naša začrtana pot prava. Vemo pa tudi, da naše vztrajno prosvetno delo ni po godu ljudem, ki čutijo, kako jim uhajajo vajeti iz rok. Jasno je, da si želijo le-ti ljudje nazaj starih časov.

Kako bi si sicer tolmačili besede nekega slovenskega lista, ki razmišlja o napakah in slabostih naših koledarjev in pride do zaključka: »Ali bi ne bilo dobro primerno poudariti sopraznike, ki jih naše ljudstvo po kmetih še vedno hoče imeti in jih porabi za posebne prošnje (proti požaru, črvu, povodnji, krčem itd.). V tem je gotovo tudi kos naše verske domačnosti, ki nam mora biti kot verska in narodna svetinja dragocena.«

Lepa je vera in lepo zaupanje našega naroda v božjo in svetniško pomoč, toda to naj ne gre preko tiste meje, ko se že pričinja praznovernost. V starih časih se je neuki človek vseh ver v vseh stiskah obračal le na svoje božanstvo. Če je uničil požar vas, se je zaobljubila vsa vas, da poroma h kakemu svetniku, ki naj jo varuje njegova priprošnja pred ponovno nesrečo. Vendar pa so ljudje sčasoma spoznali, da ta pot ne vodi k uspehu, in so si z vzajemno pomočjo nabavili proti požarom brizgalne. Tako so se nehala ro-

manja k svetemu Florijanu in je prišel tudi nekdanji praznik tega svetnika med sopraznike.

Podobna zadeva je z raznimi bolezenskimi svetniki in njihovimi soprazniki. Dokler je bilo zdravljenje bolezni pridržano le svečeništvu, kar je bilo prvotno pri vseh verah, so bili tudi razni svetniki za posebne bolezni prav čislani, tako sv. Lucija za oči, sv. Rok za kužne bolezni, sveti Valentin za razne živčne bolezni, božjast in blaznost. Ko pa se je zdravniška veda izpopolnila, ne pride danes nobenemu človeku z zdravim razumom na pamet, da bi svojo nevarno očesno bolezen zdrvil le s prošnjo na svetnico, temveč bo poiskal zdravnika, kar stori celo sam papež. Slično je tudi pri drugih boleznih, da omenimo le hudo živčna obolenja. Nekdaj so smatrali take nesrečnike za obsedence in so izganjali iz njih hudega duha. Danes pa je zadeva povsem pojasnjena, da so taki obsedenci živčno ali duševno bolni in spadajo v umobolnico, kjer se po možnosti tudi ozdravijo.

Nič bi ne imeli proti spoštovanju sopraznikov in takim verskim in narodnim svetinjam, če bi se ne dajala s poudarjanjem teh običajev tudi potuha praznovernosti, katere je že tako preveč med nami. Da navedemo le en primer, kam vodi taka nepravilno pojmovana verska domačnost. Mlad posestnik je obolel za črvom v kazalcu desne roke. Ves prst je bil močno zatekel in gnojen, ko je prišel k zdravniku. Edino, kar je mogel storiti zdravnik, je bil nasvet, naj si da prst prerezati. Mož pa je odklonil operacijo in šel domov. Po več tednih je zdravnik govoril z ženo dotičnika,

glavnem mešanica dušika in kisika ter ima le tri stotine odstotka nekega plina, kateremu pravimo ogljikova kislina, ki je glavna hrana naših rastlin. Kako malo je v zraku ogljikove kisline, si najlaže predstavljamo, če povemo, da je pride samo šest litrov na 300 polovnjakov zraka. Na vsakem listu so male odprtine, tako zvane listne reže, skozi katere posnemajo rastline iz zraka ogljikovo kislino in uporabijo od te ogljik zase,

kisik pa spet izdihavajo in delajo v tem pogledu baš obratno kakor ljudje in živali, ki iz vdihanega zraka porabijo kisik, izdihavajo pa ogljikovo kislino. Tako si pomagajo rastline in ljudje v medsebojnem pehanju za življenje.

Iz teh razmotrivanj vidimo, da pomeni rezanje zelenega listja za rastline škodo, ker rastline ne morejo, če nimajo več želodca in pljuč, rasti in se debeliti.

Politični pregled

Ob priliki proglačitve polnoletnosti nadvojvode Otona Habsburškega, sina zadnjega avstrijskega cesarja, so se razširile po svetu

vesti o nameri zopetne upostavitve Habsburžanov na madžarski prestol.

Zaradi tega so sklenile države Male antante, to so Jugoslavija, Češkoslovaška in Rumunija, da bodo v primeru poskušene uresničitve te namere takoj zaprle svoje meje proti Madžarski in vložile svoj protest pri Društvu narodov. Odločen korak Male antante je vzbudil v evropski javnosti zelo krepek odmev in so izostale vse napovedane habsburške manifestacije v Avstriji in na Madžarskem. Oklicanje polnoletnosti Otona je bilo izvršeno v najožjem družinskem krogu in ni bil ob tej priliki izdan tudi noben proglas.

Ministrski predsednik general Peter Živković nadaljuje potovanje po državi.

Pretekli teden se je mudil v Južni Srbiji, kjer so ga povsod sprejemali navdušeno. Kamorkoli je prišel, se je zanimal za narodne težnje in potrebe in si je osvojil srca širokih slojev naroda, ki gledajo v njem požrtvovalnega sodelavca našega kralja Aleksandra pri obnovi države in izvedbi velike jugoslovenske misli.

Veliko pozornost je vzbudil tudi

razgovor našega kralja Aleksandra s francoskim novinarjem Barbyjem,

ki mu je obrazložil v kratkih in jedrnatih stavkih vse svrhe kraljevske vlade in namere, ki si jih je postavil z velikim činom od 6. januarja. Posebno krepek odmev pa je izzval oni del njegovega razgovora, v katerem je očrtal delo Jugoslavije za obvarovanje svetovnega miru, ki ga želi v korist gospodarskega napredka ves naš narod.

Na Poljskem so imeli po volitvah v narodno skupščino, kjer je dobila vlada večino, tudi volitve v senat.

Kakor je bilo pričakovati po poteku skupščinskih volitev, je dobila vlada maršala Pilsudskega veliko večino tudi v senatu. To je razumljivo, če se pomisli, da želi danes poljski narod prav tako mirnega dela, kakor smo si ga želeli mi pred 6. januarjem. Pričakovati je sedaj, da se bodo politične razmere pomirile tudi na Poljskem in da bo vlada maršala Pilsudskega sedaj lahko mirno pristopila k reševanju raznih važnih in perečih vprašanj.

V Nemčiji so se politične razmere zopet zelo poostrile

in prehaja v krizo že vsa nemška država. Jedva se je posrečilo dr. Brüningovi vladi izposlovati, da je soglasno odobril njen finančni načrt nemški državni svet, v katerem sede zastopniki vseh nemških dežel, že so se pojavili glasovi, da ne bo zbrala vlada potrebne večine za sprejem tega načrta v poslanski zbornici. Poleg teh črnogledih napovedi je čisto nepričakovano podal ostavko minister za pravosodje Brecht, ker je njegova stranka proti vsakemu sodelovanju s socialisti, čeprav se dobro zaveda, da bo mogoče izvesti širokopotezni načrt za ozdravljenje nemških dr-

žavnih financ in omiljenje krize nemškega gospodarstva samo s pomočjo socialistov. Zaradi tega se širijo med nemškimi politiki vesti, da bo vlada prisiljena znova razpustiti jedva izvoljeni državni zbor in poskušati vladati s pomočjo zasilnih odredb. Nekateri pa že celo napovedujejo oklicanje nemške diktature in navajajo kot bodoče diktatorje med drugimi generala Seeckta in voditelja nacionalistov Treviranusa. Kako se bo izmazala iz zagate vlada dr. Brüninga, se ne da prerokovati.

S težavami se bori tudi francoska vlada

pod predsedstvom Tardieuja. Tej sicer ne ogražata življenja gospodarska kriza in naraščajoča brezposelnost, ker je Francija danes edina država, ki skoro ne pozna te šibe božje našega časa, temveč razni finančni škandali, združeni z velikim polomom banke Oustric, ki je napravila okoli pol milijarde frankov denarja delničarjev in vlagateljev. V to zadevo so vpleteni razni vodilni francoski politiki. Opozicija celo trdi, da so med njimi aktivni ministri, in zahteva odločno preiskavo. Na ta način hoče oslabiti ugled Tardieujeve vlade in izsiliti njen odstop.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

ZAKAJ SI MORAMO POMAGATI Z UMETNIMI GNOJILI.

Svoj čas smo izhajali brez umetnih gnojil. Danes so naše potrebe dosti večje. Potrebujemo več dohodkov in zato tudi več pridelkov. To se da pa doseči le z intenzivnejšim gnojenjem in s porabo umetnih gnojil.

Naj se govori pri sedanjih krizi še toliko proti povečanju dosedanjih naših pridelkov, ki jih dobivamo z njiv in drugih zemljišč, češ da jih ne moremo spravljati v denar, je vendarle slej ko prej treba, da vzdržujemo naša zemljišča pri trajno dobri rodovitosti in da skušamo s povišanjem pridelkov izravnati nizke cene.

Slej ko prej je treba, da si pomagamo z umetnimi gnojili. Nanje smo navezani iz teh-le treh vzrokov. Prvič zato, ker pridelamo za naše kulture premalo domačega gnoja. Naj se posamezni naši posestniki še tako hvalijo, da imajo dosti gnoja, jim moramo vendar oporekati. Niti

1.000 Din plačam,

a'o Vam ne odpravim vaših kurjih očen, bradavic, roženice, otekline z zdravniško priporočeno "Ria Balansom" v treh dneh brez bolečin in brez nevarnosti, brez nože in brez vnosa. Gozdni svetnik p. L. piše: "Is le sem trpel na kurjih očeh: vsak čevelj in vsak korak mi je povzročal muko". Enako pišeta vladni svetnik dr. Bodenstein in profesor Zeppelin. Cena z garancijskim pismom 5 Din, 3 točki 15 Din. Dr. Nic. Kemény, Bošice, po tni prejel 12/R 10, Češko-Slovaška.

M. Silvester:

Na potih usode

Ko se je polegel trušč prvega napada, je uvidel stotnik na podlagi sprejetih poročil, da prvi od pad ni zahteval še nikakršnih izgub, razen nekih lahko ranjenih.

Plemiču Werneku se je že koj spočetka čudilo, da Turki niso streljali s topovi, katere so gotovo pri sebi. Iz pozicije topov in namerenih strelav bi hitro razbrnel, kam namerava napadati sovrag svoj glavni udarec. Na to pa mu ni bilo treba dolgo čakati, kajti že so se začeli kazati beli oblaki smodnikovega dima iz Stanbama in istočasno s holma Aperkink in krogle so se začele vdarjati ob mostne barikade na južnem in severnozahodnem mostu. Turk je torej imel štiri topove srednjega kalibra. Temu pri čem je odgovoril mestni kapetan z protiukrepi na ta način, da je usmeril pet topov proti Stanbam, štiri pa proti Aperkinkam, in so morala razna topovska žrela že po kratkem dvoboju molkniti.

Do noči se ni izvršil noben ponoven napad in razni se je umaknil nazaj. Iz samostana se ni slišalo sem in tja kak topovski strel. Tudi streljanje s puškami je utihnilo. Ko se je začelo mraseti, so goreli vsepovsod po mestnem obzidju svetilniki, ki so razsvetljevali okolico.

Bilo je nekako okrog desete ure ponoči, ko so se slišali brambovcu začeli čuden šum, kmalu nato pa pritajeno pluskanje v vodi. V trenutku so

ugledali v vodi nirgoleti vse polno glav. Nastalo je streljanje, trušč, upitje in stokanje. Sem od severne strani so pa vlekli tramove in topove. Z par topovskimi streli v mestne barikade so napravili Turki zmešnjavo, kar so uporabili v to, da so naglo položili preko koz tramove do barikad. Po tem improviziranem mostu so drli Turki proti zaklonom. Branilci so imeli polne roke posla, da so odbijali z helebardami besen napad. Preden je pa prdrvel kapetan z oddelkom, s katerim je branil zapadni most, na pomoč k severnemu, so bili branilci tankaj že deloma potisnjeni k brambnem stolpu. Vitez Werneku se je branil s svojim malim oddelkom kakor lev, toda premoč je bila prevelika in s preklano glavo se je zvalil na tla k ostalim borecem.

Ostali brambovcu so, uvidevši obupen položaj, morali zapustiti obrambo na obzidju in se zateči v varstvo obrambnih stolpov, katerih pa Turki niso marali napasti, temveč so jih samo obkolili z močnim kordonom. Kar je temu porazu sledilo, je bilo strašno.

Polnočna ura je našla Kostonjevico izpremenjeno v velikansko ognjišče in v svitu požara so morili in ropali krvoločni Turki, kar jim je prišlo pod roke. Ko se je zopet zaznamoval dan na jutranjem nebu, je bilo cvetoče mesto kup pepela in razvalin. Krdelo Turkov pa je vleklo uboge uropane žrtve, žene in otroke tesno zvezane za roke, v hribovje, a uropani konji, mežgi in osli so nosili imetje, katero so ugrabili v mestu.

Samostan je napadel manjši oddelek Turkov, katere so pa kloštrski vojščaki in tlačanje hrabro odbijali. V jutro po zavzetju mesta so pa Turki opustili nadaljnjo napadanje in se obenem z večjim krdelom odpravili po dolini šentjernejskega polja. Od meščanov se je rešilo samo to, kar se je zateklo v bramne stolpe. Iz za trdnega obzidja stolpov so morali opazovati, kako roparji Turci po njihovih domovih, kako pobija starce in starce, kako veže skupaj njih otroke, onečša žene in hčere. — Grozna je bila ta noč, ki živi med ljudstvom še danes kot žalosten spomin na preteklost.

Vdova Ljubica in mestna rihtarica sta se nahajali v gradu in so ju Turki, meneči, da sta plemkinji, ujeli v nadi na mastno odkupnino. Od pohotnosti Turkov ju je obvarovala le njuna starost.

Za odpravo svojih žrtev in uropanega blaga so si zbrali Turki, ki so to blago odpremljali preko Gorjancev hoteči dospeti po najkrajšem potu k glavnemu taboru k Samoboru. Ta transport je spremljala jedva 300 Turkov, najbrž iz vzroka, ker so vedeli, da se nahajajo vse bramne čete za trdnjavskim obzidjem gradov. Tudi ta kolona je dospela do jarka Sošice, kjer se je utaborila, hoteč ponoči nadaljevati svojo pot k glavnemu taboru. Razbremenili so tovorno živino, jetnike pa spravili kraj vode ter jih zastražili s četo vojščakov.

Ko je zapazil graščak Zonkovič na obzorju žar požarov, je poslal takoj kakih 200 mož bro-

Gorenjci ga nimajo dosti vzlic svoji obsežnejši živinoreji. Drugod ga pa sploh primanjkuje. Še za njive ga ne pridelamo dosti, kaj šele za travnike in druge kulture, kakor so vinogradi, hmeljniki itd. Ves naš pridelek gnoja pa trpi tudi vsled tega, ker z njim slabo ravnamo in ker ga gre na ta način veliko v izgubo. Še posebej je poudarjati pomanjkanje gnojnice in zelo važnega komposta. Tudi po najbolj naprednih deželah, kjer pridelajo več gnoja kakor pri nas, si morajo danes pomagati z umetnimi gnojili, ker ne izhajajo z domačim gnojem. Poglejmo na Češko in v Švico!

Drugič so nam umetna gnojila potrebna zaradi tega, ker pridelujemo, če le mogoče, po dva pridelka na leto in ker s tem zemljo močnejše izsesavamo in izkoriščamo. Dvakrat na leto obdelana in obsejana zemljišča, kakor so pri nas s strniščnimi sadeži, potrebujejo bolj močnega gnojenja, da nam lahko dajejo primerne pridelke. Pri dvojni setvi je treba vobče bolj skrbnega obdelovanja in bolj močnega gnojenja, za kar uporabljamo z najboljšim uspehom tudi umetna gnojila.

Tretjič so nam umetna gnojila potrebna zaradi tega, ker pridelujemo sadeže, ki potrebujejo veliko gnoja. Pri nas pridelujemo veliko okopavin, ki so potrebne izdatnega gnojenja, kakor so krompir, pesa, zelje, korenje, repa, koruza, fižol itd., in ker gojimo poleg tega marsikje še kulture, ki so potrebne močnega gnojenja, kakršne so vinogradi in hmeljišča. Zlasti potrebna so pa umetnih gnojil tudi naša deteljišča in naši travniki, za katere ne preostaja nič hlevskega gnoja.

Uporaba umetnih gnojil je po vsem tem danes več kot upravičena, če hočemo z našim kmetijstvom naprej.

SVINJSKE PASME PO DOLENJSKEM.

Praščjereja je za maloposestniške razmere naših Dolenjcev življienskega pomena. Nobena panoga ne prinaša v hišo tako hitro denar kakor dobro urejena svinjereja. Lahko trdim, da je za Krško polje večje važnosti kakor ondotno vinarstvo. Po teh krajih je ta reja že od nekdanj dobro usmerjena. Spodnji del Dolenjske se peča z vzrejo praseta, ki jih prodaja v glavnem na novomeških sejmovih. Zgornji del Dolenjske od Novega mesta naprej pa kupuje praseta, da jih opita in prodaja za peršutnike doma in v tuje kraje. Vso to rejo kaže izboljšati s tem, da začnemo pitati praseta

že v starosti treh mesecev, ko so dobro odstavljena, in da jih opitamo za peršutnike, ko so stara dobrega pol leta in težka 70 do 80 kg. Taki peršutniki se danes najbolj iščejo na svetovnem trgu in tudi najbolj plačujejo, ker dajejo za mesta najbolj sočno in najbolj okusno pečenko.

Važno pri tem je vprašanje, katera pasma se za tako rejo najbolj prilaga. O tem vprašanju čitamo danes po raznih knjigah različna mnenja. V novem koledarju «Družbe sv. Mohorja» je rečeno, da so jorkširski prašiči cepljeni s Höschovo pasmo najboljši prašiči za te kraje, v potopišni knjigi «Dolenjska», ki je pred kratkim izšla, pa čitamo v spisu «Kako kmetuj Dolenjec», da je krški praščji tip, ki ga kaže le s smotrenim odbiranjem vzgojiti v hitro rastlega in zgodnjo zrelega peršutnika. To sta dve mnenji, ki se ne strinjata. Prvo prezira domačega prašiča, ki je podlaga vsakemu izboljšavanju, drugo se pa opira zgolj na domačegrudnega prašiča, ki je doma po Dolenjskem. Pa tudi to vprašanje je v glavnem že rešeno, in sicer s tem, da dajejo Dolenjci že dolga desetletja prednost «belim» praščjem, kakor jih zahteva svetovni trg, in da jih vzgajajo s cepljenjem domačih krških praščjev z belimi angleškimi (jorkširci) in deloma tudi z belimi nemškimi (Höschovimi) praščji, ki imajo nasproti jorkšircem dolga ušesa kakor jih imajo tudi domači praščji. Ušesa res ne dajejo — kakor to porogljivo poudarja pisec v koledarju — ne mesa ne masti, ali ona so važen znak večje utrjenosti in sposobnosti za pašo, ki je za rejo plemenskih svinj velikega pomena po teh krajih.

Dolenjska ima svojega domačegrudnega (črnega in belopasastega ali prekastega) prašiča, ki je pa danes že splošno precepljen z mrjasci belih in žlahtnih in napol žlahtnih pasem, zato so praščji večidel bele barve. Za ondotno pašno rejo so pa utrjeni, ker imajo v sebi še dosti domače

Podgane.

Kakor trdijo uradne statistike, požre 50 podgan ali 500 mišl prav toliko kakor 3 močni vprežni konji: razen tega pa prenašajo klice boleznl v Vaše stanovanje. „Podganja smrt“ (Ratten- und Massenvertilger), zatiralec v množcah ugonobl v treh urah vse podgane in miši z z a l e g o vred, pri tem pa je neškodljiva za ljudi in domače živali. — „78 mrtvih podgan sem našel. Pošljite mi še 15 doz za tri sosede“, plše G., veleposesta-k. — 100%no jamstvo, sicer vrnem denar. Cena 12 Din, 3 doze 24 Din.

Dr. Nic. Kemény, Košice A, poštni predal 12/P 10, CSR.

krvi. Srednjeveliki jorkširci, križani z domačimi praščji, se najbolj prilagajo za kupčijo, ker se bolj hitro razvijajo in dajejo zgodnje peršutnike. Ugodni uspehi so se dosegli tudi s križanjem domačih praščjev s Höschovimi, toda ti cepljenci se bolj pozno razvijajo in so bolj močnih kosti in večjega trupla. Na Dolenjskem se dobe tudi že cepljenci jorkširske pasme s Höschovo. Vobče pa ne bo kazalo vpeljavati dvoje tujih pasem, domačo pa prezirati. Pač pa se priporoča gojiti cepljence domače krvi in bele angleške pasme, ki jo danes dobivamo tudi že iz Nemčije (Friedrichswert).

Želeti je le, da se z ozirom na veliko važnost praščjereje tudi rejč prikladnih merjascev bolj pospešuje in smotreno uredi in da se porablja za to tudi javna sredstva in da se ne prepušča ako važno vprašanje zgolj zasebnim interesom posameznikov.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valutah:
1 dolar za okrog 56'20 Din;
v devizah:
100 avstrijskih šilingov za 794'68 do 797'68 Din;
100 nemških mark za 1347'50 do 1350'50 Din;
100 madžarskih pengov za 987'39 do 990'39 Din;
100 italijanskih lir za 295'01 do 297'01 Din;
1 dolar za 56'36 do 56'56 Din;
100 francoskih frankov za 221'25 do 223'25 Din;
100 češkoslovaških kron za 167'28 do 168'08 Din.

Sejmi

30. novembra: Kočevje, Turjak, Vače, Planina pri Logatcu, Rogatec, Kotoriba.
2. decembra: Novo mesto, Celje, Veržej.
3. decembra: Planina pri Brežicah, Konjice, Sv. Tomaž pri Ptuj.
4. decembra: Kamnik, Mežica, Šmarje pri Jelšah, Štrigova.
5. decembra: Videm (Dobrepolje), Trbovlje, Lož.
6. decembra: Sevnica, Žužemberk, Dobrna, Murska Sobota, Vuzenica, Sv. M klavž v Polju.

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Na zadnjem ljubljanskem živinskem sejmju so ostale cene neizpremenjene, dasi so doslej že nekaj časa slabile. Za kilogram žive teže so se trgovali: voli I. 9 Din, II. 8 Din, III.

ječo četo pod poveljstvom mladega poročnika Delsimonoviča na pomoč mestu Kostonjevi. Ko bi imel mladi Delsimonovič jezdece, bi mu gotovo uspelo, nuditi mestu pravočasno pomoč. Toda pešci so se premikali v težki bojni opremi le počasi naprej in so prispeli preko gričev k mestu baš v trenutku, ko je Turk že pobiral šila in kopita in se pomikal naprej proti Št. Jerneju.

Mladi poročnik je uvidel, da bi bila naravnost blaznost, napasti močno turško vojsko, zato je sklenil slediti Turku in napadati stranske manjše oddelke. Preden se je pa podal na to pot, je poslal v mesto še nekaj slov, ki naj poizvedo od branilcev stolpov, kaj se je zgodilo z njegovo materjo.

Kmalu nato je dobil poročilo, da je odvedel oddelek Turkov veliko množico ujetnikov in uropanega blaga v Gorjance, kar se je zgodilo pred približno štirim urami. Naglo je šel nato še sam v mesto in se dogovoril s preostalimi meščani, da bodo sledili turški koloni v Gorjance in jo tamkaj skupno napadali. Dobil je približno stotino oboroženih meščanov, ki so bili voljni, podpirati mladega Uskoka.

Dobro uro pozneje že najdemo podjetno četo, ki je v naglem pohodu sledila Turkom v Gorjance. Seveda je bil pohod zavarovan po vojaško z izvidniki, da bi morda ne prišli v kako nastavljeno zanjko. Komaj so pa dospeli do Oštra, so že dobili po kmetih in izvidnikih poročilo, da taborijo Turki v jarku Sošice in da imajo vsepovsod razpostavljene straže. Ker je poznal svet

kolikortoliko še iz detinske dobe, je sklenil, da zapre Turkom pot spodaj in zgoraj in obenem navalil na sovražnika po strmih pobočju.

Poveljstvo nad spodnjo kolono, ki se je pomnožila še z domačini iz Črneče vasi, Oštra in Brešnjevca, je oddal kostonjeviškemu poročniku Jankoviču, dočim je sam vodil ostalo moštvo po obronku gore skozi gosto šumo, hoteč dospeti na gornji del jarka pri Lokah. Že se je nahajal nekako v višini Kozarjev, ko je zagledal v mehkih šumskih tleh široko in močno izhojeno sled, ki je držala proti jarku Sošice. Motreč sledove, je v svoje veliko veselje dognal, da je že hodila tu močna četa v opanke obutih Uskokov.

Hitro je krenil po tej sledi in čez četr ure naletel na Uskoke, ki so se pripravljali na napad. Tudi Uskoki so imeli sličen razpored za napad, kakor si ga je postavil mladi Delsimonovič.

Pri tej priliki je tudi doznal, da vodi glavni napadalni oddelek, ki prodira po jarku, ječmeniška starka, ki ima okrog sebe cvet uskoških junakov, katere je izurila sama po svoje. Sedaj si je bil ječmeniški junak na jasnem, da mu ne more spodleteti načrt. Obvestili so po uskoških brzih sli vse prodirajoče oddelke o pomoči Uskokov in obratno uskoške oddelke o prodirajoči vojski mladega poročnika. S tem se je mahoma dvignila zavest napadalecev. Tudi starka je bila vesela te novice ter samo dejala: «Saj sem vedela, da nam pride sokolič na pomoč!»

Razpostavljene turške straže so ječmeniški sledci kmalu izvohali in jih napravili neškodljive na tako tih način, da v jarku taboreči Turki nitl slutili niso, kak pekel se jim pripravlja.

Že so dospeli vsi oddelki in obkrožili Turke od vseh strani na docela kratko razdaljo.

Divji juriš je otvorila starka s svojim krdelom, ki je prodirala po jarku navzdol. Za trenutek presenečeni Turki so se besno vrgli na malo peščico napadalecev, ki je kosila s svojimi sablami kakor kosec zrelo travo v jutranji rosi. Z divjim krikom so zdrvele še ostale čete v krvavi boj, ki je trajal le kratak čas. Smrt je imela tudi to pot bogato žetev, kajti besnost napadalecev je bila nepopisna in neprizanašajoča; zlasti skupina sokoličev, ki jo je vodila starka, je bila v svojem elementu strašna.

Ljutih borb vajeni vojščaki graščaka Zenkoviča in meščanski borci so naravnost strmeli nad tolikim junaštvom ječmeniških Uskokov.

Šele, ko je potihnil bojni trušč, se je spomnil mladi poročnik ujetnikov in svoje matere. Z naglimi koraki je šel k nesrečnikom, katere so že ostali oprostili tesnih vezl in ki so se nahajali v najveselejšem razpoloženju zaradi tako srečnega uspeha boja. Mladi Pero je že od daleč spoznal svojo mater in z glasnim klicem: «Majka, moja zlata majka!» hitel v objem ljubljene mamice. Solze in poljubi so pričali o radosti svidenja. Razpršili so se temni oblaki, veselje je zopet zavladalo vsepovsod. Tudi marsikateri izmed navzočnih mestnih borcev je našel tu svoje ljub-

7 Din; krave debele 4-50 do 6-50 Din, klobasice 3 do 3-50 Din, teleta 11 do 12-50 Din. Prasci za rejo so se prodajali po 160 do 300 Din komad.

ZITO. Položaj na žitnem trgu se je za malenkost izboljšal. Na ljubljanski blagovni borzi so ponujali (za 100 kg; postavljeno na slovensko postajo): pšenično, baško, po 185 do 202-50 Din, turščično, baško, umetno sušeno, po 132-50 do 135 Din, moko «0» po 340 do 345 Din.

HMELJ. Na žateškem trgu (Češkoslovaška) se kupuje blago po okrog 400 češkoslovaških kron za 50 kg.

Kratke vesti

Perutninarški tečaj v Ljubljani. Odsek Kmetijske družbe za perutninarstvo v Ljubljani priredi tečaj za vzgojo in za pitanje perutnine od 2. do 20. decembra po naslednjem razporedu: Dne 2. decembra: od pol 11. do 11. otvoritev tečaja v valilni centrali v Linhartovi ulici 9 po zastopniku Kmetijske družbe; od 11. do 13. bo predaval g. Zupanc o temeljnih pogojih uspešne kokošje-reje; od 14. do 15. ogled in presoja živali za pitanje; od 15. do 17. ogled državnega bakteriološkega zavoda v Ljubljani, Lipičeva ulica; nato predavanje direktorja g. dr. Kerna o najhujših boleznih pri perutnini. Dne 10. decembra od pol 11. do pol 13. bo predaval g. Zupanc o reji štajerske rjave kokoši; od pol 15. do pol 16. bo predaval g. Seher o kapunjenju in reji kapunov; od pol 16. do pol 19. praktična razkazovanja krmil in pitanje raznih živali. Dne 20. decembra: od pol 11. do pol 13. bo predaval g. Zupanc o praktičnih kurnikih, o krmiljenju in negi živali pozimi; od 15. do pol 18. praktično klanje živali in njih priprava za trg; nato zaključek tečaja. Zanimanci za tečaj se še sprejemajo pri tajništvu Kmetijske družbe v Ljubljani.

Gojenje ječmena za pivo. Ministrstvo za kmetijstvo hoče gojenje ječmena za pivo v naši državi razširiti. Pokazalo se je, da je pridelovanje ječmena za domačo porabo in za izvoz v velika pivovarska središča, zlasti v Češkoslovaško in Bavarsko, mnogo koristnejše kakor pridelovanje kakšnih drugih poljskih pridelkov. Zato bo ministrstvo za kmetijstvo v to svrhu tudi razdeljevalo kmetovalcem, ki se žele temu posvetiti, seme.

Zborovanje kunjerejcev. Dne 9. t. m. se je vršilo v prostorih Kmetijske družbe v Ljubljani zborovanje kunjerejcev, katerega se je udeležilo

34 članov. Zbor je vodil predsednik Hudales, ki je ob otvoritvi pozdravil vse navzoče, nakar je živinozdravnik Kocjan predaval o boleznih kuncev ter obrazložil pojav in zdravljenje napenjanja driske, garij, nahoda in drugih bolezni. Za obširno predavanje se mu je zahvalil predsednik Hudales. Sledilo je tajniško poročilo, ki navaja med drugim razstavo na Ljubljanskem velesojmu, podpore in nabave plemenskih živali iz inozemstva. Sledila je zanimiva debata. Med drugim se je sklenilo, da priredi odsek pokrajinsko razstavo v Kranju v propagandne svrhe. Članstvu, ki je že poravnalo letošnjo članarino, so bila odposlana vabila in prijave pole. Vodstvo razstave, ki bo v dneh 30 t. m., 1. in 2. decembra, je prevzel g. Likozar v Kranju. Med slučajnostmi je opisal g. Lenarčič svoje vtise iz potovanja na Dunaj, ko je obiskoval rejce.

DOPISI

GORENJI LOGATEC. (Dva grobova). Umrli je Josip Petek, po domače Femec, iz Gorenje vasi, oče občinskega svetovalca Ivana Petka, v visoki starosti. Nenadoma je omahnil, zadet od kapi, še preden je začel prav živeti, mlad in navdušen Sokol telovadec, Niko Nagode, po domače Šuštarjev. Poleg bratov telovadcev ga bodo pogrešali zlasti tudi tamburaši. Bridko prizadeti materi naj bo v tolažbo splošno sočutje, ki je našlo izraza v tako lepem pogrebu, kakor jih je Gorenji Logatec le malo videl. Oba pokojnika počivajta v miru! — Državni praznik 1. decembra bo naš Sokol praznoval zelo slovesno. Hišni posestniki naj razobesijo državne trobojnice!

**Pomladitev
v 24 urah**

Je, kakor sporoča njeno zahvalno pismo, dosegla ga dr. A. v Pragi: Deset lončkov Erosicreme, ki sem jih dobila od vas, sem morala prenesti znanecem. Moj obraz je dober reklama za vašo kremo, kajti kljub svojim 49 letom sem videti lepa in mladostna. Eros-krema odstrani naglo in sigurno vse zaje: aice, gube, pege, nosno rdečico, rjave in rumene lise, solnčne pege. Garancija ali denar nazaj, če ni uspeha. Cena 12 Din, 3 lončki 25 Din, 6 lončkov 40 Din. Dr. Nic, Kemény, Košice C, poštni predal 12/E 10, Češko-slovaška.

POLJANSKA DOLINA. Naš Sokol nam bo podal drugi teden dve zanimivi prireditvi. V nedeljo 30. t. m. ob pol 8. zvečer bo proslava uedinjenja s sporedom: državna himna, slavnostni govor, deklamacija «Ob dvanajsti obletnici», «Praznik uedinjenja» (pevska točka), zaprisega članstva in drugo. Po izvršenem programu bo družabni večer za člane in po teh uvedene goste. Druga prireditev bo Miklavžev večer v petek 5. decembra, tudi ob pol 8. zvečer, z zelo miklavžno igro za mladino «V kraljestvu palčkov» in z Miklavžem. Darila se bodo sprejemala prejšnji dan v četrtek zvečer od 8. do 10. ure in v petek pred igro od 5. do 7. ure zvečer v Sokolskem domu. Udeležite se prireditve! — Za Miklavža bodo, kolikor nam je znano, člani Vodnikove družbe v dolini obdarjeni za majhno odškodnino 20 Din s štirimi prav mičnimi knjigami, ki bodo v dolgih zimskih večerih in ob božičnih praznikih v pouk, razvedrilo in zabavo.

KOPRIVNIK V BOHINJU. Pri nas so fantje in dekleta ustanovili sokolsko društvo z okroglo 70 člani. Za 7. december pripravlja društvo igro «Mlinar in njegova hči». Vabljeni!

ŠKOCJAN PRI TURJAKU. V ponedeljek 24. t. m. sta se poročila dva para: g. Rafael Podlogar in gdč. Francka Mikoličeva, služkinja pri g. Peterlinu, in g. Tone Mihelčič in gdč. Pepca Petelinova iz Gradeža. Mlada moža sta že v sredo odpotovala v Francijo, ženici pa ostaneta še nekaj časa doma, nakar bosta tudi sledili možema. Želimo mladima paroma obilo sreče!

ROB NA DOLENJSKEM. Preteklo nedeljo so naši vrli gasilci preizkusili svojo novo motorko. Priredili so dve veliki gasilski vaji, in sicer v nedeljo 9. t. m. v Kneju pri Robu, a v nedeljo 16. t. m. v Krvavi peči. V obeh primerih je motorka izvrstno delovala in v velikih curkih pošiljala vodo na poslopja. Veliko pozornost so vzbujali naši gasilci v Krvavi peči s svojim spretnim nastopom, za kar so se Krvavci tudi izvrstno oddolžili. Zbrali so lepo vsoto za gasilno društvo, saj vedo, da je to hvalevredna naprava, ki jim bo lahko pomagala. Upamo, da bodo našli še mnogo posnemalcev. Našim vrlim gasilcem želimo obilo uspeha. Onim, ki so še kaj pomagali našemu gasilnemu društvu, pa izrekamo najiskrenejšo zahvalo.

DONAČKA GORA PRI ROGATCU. Da ne bomo zaostali za drugimi kraji, začnemo tudi pri nas z gospodinjsko nadaljevalno šolo, ki se bo vršila v zimskem času dvakrat na teden. Ta prepotrebna šola je namenjena našim kmetskim de-

ljeno bitje. Večina nesrečnikov pa je bila ugrabljena pri Brežicah in po selih krškega polja.

Zdajci je šele prišla k ujetnikom tudi starka, ki je v svojem veselju pobjubila rešeno vdovo Ljubice in ženo mestnega rihtarja.

«E, pa kaj hočete», je dejala starka, «rešiti sem vaju morala, ker sta me klicali v duhu na pomoč. Ali ni res?»

«Resnica», je odvrnila Ljubica, «hotele smo in te klicale na pomoč, da izvršiš zopet eno svojih junaštev. Nismo se varale, ker smo vedele, da boš čula naše duševne klice in nas rešila. Hvala tebi in vsem borecem».

Nadaljnjo reševanje je vodila zopet starka, ki je določila, da se mora spraviti vse na Ječmenišče za toliko časa, dokler ne mine turška nevarnost. Nemudoma so se lotili dela.

Ko je legala noč čez naravo, je bilo že vse spravljeno v podzemski ječmeniški trdnjavi. Novodošli so se seveda čudili naravni krasoti podzemskih prostorov in so se tamkaj počutili posebno varni, ker so vedeli, da jim tamkaj Turk ne more priti do živega.

Ob večjem ognju v podzemski jami so se zbrali veljaki in imeli svoj vojni svet. Sklenili so, da se zbere skupina Uskokov, ki naj bi ob enem z Lenkovičevimi vojščaki sledila Turkom in jih nadlegovala, kjerkoli bi se jim nudila prilika. Na čelo te močne čete so postavili mladega junaka Delsimonoviča, ker je absolviral pod vodstvom znamenitega junaka Lenkoviča vojno šolo, s katero se ni mogoče vsakdo ponašati.

Ze zarana naslednjega jutra so se poslovili od svojih dragih in odšli preko klancev Gorjancev v dolino in krenili preko doline proti nasprotno ležečim gričem pri Škocijanu in Bučki, kamor so zašli stranski oddelki turške vojske. Te oddelke je mladi poročnik z nenadnimi napadi skoro docela pomandral.

Turki niso bili nikoli varni, da jih zdaj pa zdaj ne napade uskoška četa, ki ni hodila več peš, temveč se je okoristila s turškimi konji. Kakor vihra je trenutno napadla in se prav tako hitro izmuznila, če ji je pretila kaka nevarnost. V pogubonosne bitke se Delsimonovič ni spuščal, temveč rajši napadal transportne oddelke, katerim je odvzemal plen in ujetnike. Pri Mokronogu je celo razbil transport topov, med katerimi so se nahajali tudi kostanjeviški topovi, in jih napravil nerabne, smodnik pa spustil v zrak.

Ta način bojevanja ni bil Turkom posebno všeč, zato so rajši potegnili svoje stranske oddelke h glavni vojski in krenili po dolini proti Radečam in za Savo na Hrvatsko.

Tudi tej vojski je sledil vedno mladi Uskok s svojimi dečki, ki so imeli že skoro po vseh gradovih Dolenjske nakopičenega obilo plena, katerega so odvezemali Turčinom.

Pri Sevnici je prejel poročnik Pero povelje od Lenkoviča, naj se takoj vrne na Ječmenišče in zbere okrog sebe kar največ vojščakov iz svojega rodu in pa tudi od drugod ter naj čaka tamkaj na nadaljnja povelja.

Ze dva dni pozneje ga zopet najdemo med njegovimi vojaki, opremljajočega svoje ljudi z orožjem in vadečega jih v brzem premikanju in smotrenem kretanju na dana povelja. Poleg uskoških junakov se je nahajalo tudi krdelelo kostanjeviških borecev, ki so v znak hvaležnosti sledili junaškemu mladeniču.

Peti dan po svojem prihodu na Ječmenišče je prejel mladi junak povelje za korakanje proti Karlovcu, kjer se naj združi z vojsko žužemberškega kapetana.

Združene vojske pod poveljstvom znanega vojskovodje Andreja Turjaškega so začele nato iz Karlovca zmagoslavno prodirati in so dovršile v zgodovinsko pomembni bitki pri Sisku zmago nad Turki, ki jo bo pomnil ves slovanski svet, zlasti pa uboga dolenjska raja, ki je poleg hrvatskih bratov največ trpela pred Turki.

IX.

Ovenčan s slavo se je vrnil mladi junak na Ječmenišče in bil kmalu nato odlikovan z imenovanjem za kapetana uskoških čet samoborskega sektorja, pod katerega je spadalo tudi Ječmenišče, in z dednim plemstvom.

Ljubica, ki je bila na odlikovanje svojega sina zelo ponosna, se je preselila trajno v Ljubljano in je le tu in tam obiskala svojega sina, ki se je pozneje poročil z neko mlado plemkinjo iz Zagreba.

Ko se je vrnila žena mestnega rihtarja nazaj v Kostanjevico, je našla svojo hišo docela raz-

kletom, katerim se bo nudila prilika, da se nauče kuhanja, šivanja, ravnanja s perilom, lepega vedenja, spretno poštrežbe pri boleznih in še marsičesa zanimivega, kar je treba znati odraslim dekletom in mladim gospodinjam. Starši, pošiljajte redno v to šolo svoje hčerke! Dekleta, izkoristite priliko in obiskujte gospodinjsko šolo, ki je namenjena vam, bodočim slovenskim materam in gospodinjam. — Kmetijska nadaljevalna šola za mladeniče in mlade gospodarje, ki se je lani pričela, se bo letos nadaljevala. Naš upravitelj šole g. Stefancosa se s svojim učiteljskim resno trudi za izobrazbo kmetijske mladine.

KEBELJ NA POHORJU. Naša prijazna, na južnem pobočju Pohorja ležeča vasica se je zbudila k sokolskemu delu. Ustanovili smo društvo, ki šteje že 25 članov. V duševno razvedrilo pa bomo vprizarjali igre, za kar si bomo postavili oder. Les za oder nam bo daroval zaslužni brat Hmelak iz Oplotnice. Za samoizobrazbo nam bo služila tudi ustanovljena knjižnica, kateri je daroval naš šolski upravitelj, starosta Pavlič, 65 knjig. Da se bo društvo krepko razvijalo, zato sta nam poroka trdna volja in bratska ljubezen.

POLJE PRI SV. MIKLAVŽU. Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo je priredilo veselico — trgatev —, katere čisti dobiček gre v kritje stroškov pri Gasilnem domu, ki si ga je društvo postavilo letos. Največ zaslug za zgradbo imajo načelnik g. Dobravec, blagajnik g. Štefančič in pa darovalci lesa. Vsem lepa hvala! — Pred tedni smo dobili tri krasne nove zvonove, katerih smo bili že potrebni. Sliši se tudi, da si nekateri farani želijo nabaviti še enega večjega. Prav je, da ne bo naša lepa fara med zadnjimi.

HALOZE. Haložani letos nismo nabrali toliko grozdja, kolikor smo ga pričakovali. Kapljica tudi ni tako dobra, kakor je bila lansko leto. Letošnji pridelek se ne bo preveč razlikoval od letnika 1928., ko so tudi obstojale velike težave s prodajo. Tako prihajamo v težave haloški vinogradniki, ki imamo že tri slaba leta za seboj. Predlanskim niso radi kupovali našega vina, češ, da je bila kakovost preslaba. Lani smo, kar nas je manjših, pridelali v svojih vinogradih komaj po 200 litrov. Letos, ko smo malo več nabrali, pa ubogega Haložana, kamor se obrne, povsod zavračajo, češ, da je trošarina prevelika in da zato ljudje več ne pijejo vina. Prosimo odločilne činitelje, naj znižajo previsoko trošarino. Razen tega bi prosili, da se najdejo pota, kako bi lahko zopet izvažali vino. To bi bilo želeti go-

tovo tudi zaradi tega, da bi se pri nas zmanjšalo popivanje. Pri mnogih vinogradnikih, ki ne morejo prodati vina, skoro ves pridelek popijejo doma.

SV. BARBARA V HALOZAH. Letos je bilo pri nas gobje leto. Saj je še nedavno našel g. Martin Korenjak, star lovec in vinski trgovec, v gozdu g. Franca Emeršiča en in pol kg težko gobo, čisto zdravo in lepo oblikovano. — Gostilničarji in vinski trgovci, ki si želite dobrega haložana, obrnite se za pojasnila na g. Martina Korenjaka, Na mejah št. 9, pismeno ali ustno.

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI. V našem sokolskem društvu je postalo zopet živahneje, ker je jesensko delo po večini opravljeno in ima članstvo zopet možnost rednega posejanja telovadbe. Zato se zopet marljivo vežba v vseh oddelkih. Obenem se je ponovno pričelo s pevskimi in tamburaškimi vajami. Telovadbo poseča s posebnim veseljem naša sokolska deca, moška in ženska. Toda prav sedaj, ko bi vse društveno delo, posebno telovadba, doseglo večji razmah, nam bo nedostatek primerne prostora za telovadbo v zimskem času velika ovira, ker bomo v telovadbi vso zimo omejeni na tesno sobo, ki je zlasti za naraščajoče oddelke dece mnogo premajhna. Na telovadnico za sedaj še misliti ne moremo, ker nekateri vplivni činitelji v našem kraju skušajo sokolsko delo ovirati. Medtem ko v naših listih čitamo, kako v mnogih krajih naše banovine odločilni krajevni činitelji pravilno umevajo veliko nalogo Sokolstva, kar se kaže tudi v tem, da dajejo krajevni šolski odbori rade volje sokolskim društvom na razpolago prostor v šoli, se je pri nas dogodilo, da je krajevni šolski odbor z izjemo šolskega upravitelja soglasno odklonil prošnjo našega sokolskega društva za uporabo šolske sobe v prosvetne svrhe, kakor da še živimo v

«lepih starih časih». Kljub temu je pa pri nas vendar še dokaj uvidenih ljudi, med njimi staršev, katerih deca pridno telovadi v našem društvu. Kdor do danes še ni prišel do spoznanja, da sta Jugoslovenstvo in sokolska ideja eno in isto, bo imel priliko se o tem prepričati ob proslavi državnega in sokolskega praznika 1. decembra, ki ga bomo proslavili v nedeljo 30. t. m. popoldne s svečano akademijo in baklado.

MALA NEDELJA. Narodno kulturno društvo vprizori na Marijin praznik 8. decembra ob pol štirih popoldne v Društvenem domu znano kmetško dramo «Pri Hrastovih», ki jo je spisal tomaževski rojak, pisatelj župnik Ksaver Meško. Vabljeni vsi od blizu in od daleč!

DOMAČE NOVOSTI

NE ZAMUDITE

plačati naročnine, ker do novega leta je le še malo tednov. Uprava lista je imela dovolj potrpljenja, da je čakala na zamudnike tako dolgo, čakala bo nanje morda še nekaj tednov, več pa ne, ker vsako podjetje mora zaključiti ob koncu leta svoje knjige. Z dolžniki pa ravnajo pri vsakem obratu na ta način, da jih začno strože terjati. Da se temu izognete, plačajte vsi, ki še niste, letošnjo naročnino brez odloga! Kdor je položnico izgubil, naj piše na upravo, da mu pošlje drugo.

Uprava «Domovine».

* Kraljeva zahvala mariborski Zvezi kulturnih društev. Predsednik Zveze kulturnih društev v Mariboru je prejel na udanostno brzojavko, poslano z obnega zbora 16. t. m. Nj. Vel. kralju, zahvalno brzojavko.

* Narodni praznik uedinjenja, 1. decembra se bo letos še posebno slovesno proslavil, ker bo to tudi sokolski praznik. Naša sokolska društva z največjo vnemo pripravljajo za to proslavo akademije z nastopi in predavanji. V Dravski banovini bosta zlasti Ljubljana in Maribor slovesno proslavila 1. december.

* Ljubljana bo imela šolo za sestre pomočnice, šolo za bolničarje in šolo za babice. Njeg. Vel. kralj je podpisal zakon o strokovnih šolah za pomožne osebe v socialni in zdravstveni službi. Po tem zakonu se bodo v šole za sestre pomočnice, ki bodo v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu in Skoplju, sprejemale samo učenke, ki so z uspe-

Dlačice na bradi pri damah

in nadležne koci ne pod pazduho, na nadležnih in mekih hitro odstrani. «Cito-kura». Zlasti na obrazu in na mekih, ki jih pokriva kot dih nežna svilena nogavica, se močno opažajo nadležne koci ne in so vas mogoče že čisto spravile v zadrego. «Cito» odpravi vsako nezaželjeno rast koci na v nekoliko sekundah z jamčeno brez bolečin in nevarnosti, radikalno in za vselej. Gospa T. piše: «Cutim se srečno, odkar je «Cito», sovažnik koci na dilač, ugnobil korenike nezaželjenih dilač.» Tudi gospodje jo lahko uporabljajo. Brije brez mila, brez noža in brez aparata.

Cena 12 Din, 3 steklenice 25 Din.

Dr. Nic. Kemény, Košice, D., poštni predal 12/M 10 CSR.

rušeno. Poleg tega pa je še zvedela, da so našli po že opisanem napadu Turkov na mesto med mrtveci tudi njenega moža, katerega so pokopali na mirodvoru pri farni cerkvi.

Ni ji kazalo torej drugo kakor izkopati na vrtu pred napadom Turkov skrite dragocenosti in denar ter se podati v Celje, kjer je imela še nekaj sorodnikov. Večne nevarnosti, ki so ji pretile po teh malih podeželskih mestih, so ji že presedale, zato se je rajši umaknila v okrilje močnejše obrambe.

In starka? Tudi njej se je nagibal kazalec življenske ure h koncu. Nekega dne so jo našli ljudje sedečo ob žrtveniku z glavo Hasana v naročju mrtvo.

Zadruga je znala ceniti zasluge starke, zato je vse tugovalo zanjo. Skopali so poleg groba njene očeta jamo, položili v njo cvetje in na cvetje mrtvo truplo. poleg njega pa tudi glavo Hasana in njeno bojno opremo ter zagrebli njene pozemske ostanke s svežo prstjo. Grob so pa okitile ječmeniške devojke s cvetjem v znak spoštovanja in ljubezni. Stari guslar, ki je že skoro docela oslepel, je prepeval na starinem grobu še nekaj dni otožne pesmi. Pa tudi njemu je kmalu utihnil glas in sledil je klicu Morane, ki je vodila njegovo dušo v društvo nebeških pevcev.

Dragi bralec! Če prideš danes na Ječmenišče, ne najdeš tamkaj ničesar drugega, kakor s skalovjem zarušen vhod v podzemeljsko jamo, v

katero se steka in izgublja žuboreč potoček. Z ob časa je razsul zadnje ostanke ponosne trdnjave in pokrtil ruševino s plastjo zemlje in zeleno odejo.

V selu Delšinovcah (Petričkovo selo) poleg Kraja žive še dandanes potomci hrabrih in junaških uskoških hetmanov Delsimonovičev, ki hranijo in visoko čislajo plemiške pergamente in insignije.

Mesto Kostonjevića je zaradi ponovnih turških napadov začela propadati in ji je od skoro tisoč let stare slave ostala le še meščanska garda, ki je kot zadnji svoj čin opravljala še težavno službo narodne obrane ob razpadu avstrijske monarhije in jo je vojaški oddelek bivše deželne vlade za Slovenijo razpusil.

K o n e c .

Gustav Strniša:

Klic zemlje

(Dalje.)

Ko so odhajali, je še enkrat stisnil Vandi roko. Prosil jo je, naj se ga včasih spomni.

Ona je nekaj zamrmrala v slovo. Bila je zelo trudna in zaspana. Andrej ji je bil sicer všeč, toda na ljubezen ni mislila.

Ko se je poslovil od nje oče, Martin Skalar, ji je omenil, da se bodo kmalu zopet videli. Še nekaj ji je pripovedoval. Ni ga poslušala, ker se

ji je zdaj dozdeval nekako smešen. Bil je nekoliko nabrskan in bala se je, da bi se ne izpozabila in se mu ne zasmejala v obraz.

Kmalu je zdrdral po cesti avtomobil.

Vanda je odšla s Ferjanovimi domov. Ko je dospela v svojo sobo in legla v postelj, se je hipoma spomnila svoje matere, ki je ni nikoli poznala. Gospa, ki jo je sprejela za svojo hčerko, ji je samo pravila, da ji je ona popolnoma podobna.

Živo je vstala pred mladenko materina slika. Vsa zaspanost je mahoma popustila.

Vanda je vstala. Prižgala je luč, vzela ogleдалo in se zazrla v svoj obraz. Ni bila samoljubna, ne zaljubljena v svojo lepoto. Hotela si je samo po svoji sliki zamakniti v skrivnosten obraz svoje pokojne matere, ki jo je ljubila, četudi je ni poznala.

In ko je nepremično strmela v svojo lastno podobo, jo je obšlo občutje, da je v zrcalu izginil odsvit njenega telesa, da ga je zamenjala druga podoba, ki je trenutno zaplavala pred njo vsa mila, krasna in dobra.

Svoje matere ni nikoli obsojala. Nekaj slik in obleke, ki jo je kesneje dobila od svoje dobrotnice, je hranila kot dragoceni spomin. Za, da slike niso predstavljale njene matere, temveč le deda in babico ter dve stari teti.

Ugasnila je luč. Dolgo je slonela v postelji, še vedno je mislila na svojo mater. Premišljala je trpljenje, ki ga je sirota prestala, ko je umirajoča zapustila nji življenje.

hom dovršile štiri razrede srednje ali meščanske šole. Pouk bo trajal tri leta in se bo zaključni izpit računal kakor zrelostni izpit na srednjih šolah glede na usposobljenost za uradniški položaj v socialnozdravstveni službi. Pri centralnem higienem zavodu v Beogradu in šoli narodnega zdravja v Zagrebu se osnuje šola za zdravstvene pomočnike. Tudi za sprejem v to šolo so potrebni štirje razredi srednje ali meščanske šole. Pouk bo trajal dve leti. Pri istih zavodih in pri vseh državnih bolnicah se osnujejo šole za bolničarje in bolničarke. V te šole se bodo sprejemali učenci z dovršeno ljudsko šolo in ob pouk na teh šolah trajal 18 mesecev. Zaključni izpit se bo računal kot dokaz o dovršeni dvorazredni srednji šoli. Posebe se osnujejo šole za babice, v katere se bodo sprejemale gojenke s štirimi razredi ljudske šole in v katerih bo trajal pouk 18 mesecev. Ljubljana bo imela šolo za sestre pomočnice, šolo za bolničarje in šolo za babice.

* **Zakon o varčevanju.** Na pristojnem mestu v Beogradu pripravljajo zakon o varčevanju, s katerim naj bi se nekoliko omilila gospodarska kriza. Slične zakone imajo tudi v nekaterih drugih državah.

* **Kmetijska nadaljevalna šola se je ustanovila za občine Ljutomer, Noršinci, Kamenščak, Stročja vas, Slamnjak, Presika in Cven.** Pouk bo trajal dvakrat na teden po štiri ure skozi tri mesece. Mladenci omenjenih občin, ki so dovršili 16. leto in se zanimajo za nadaljnjo izobrazbo v kmetijstvu, ki je dandanes vedno bolj potrebna, naj se javijo še ta teden pri županstvih in v nedeljo 30. t. m. ob 9. v meščanski šoli v Ljutomeru, kjer zvedo vse podrobnosti. Ne zamudite prilike, da se izobrazite in se takoj prijavite. Pouk bo brezplačen.

* **Koledar Družbe sv. Cirila in Metoda za leto 1931.** je izšel in se pravkar razpošilja. Vsebinska je zelo zanimiva. Stane 15 Din. Prejemniki naj ga blagovolijo obdržati.

* **Pri krojevalni tečaj za krojače in šivilje v Ljubljani.** Banska uprava, referat za pospeševanje obrti, v Ljubljani, ponovno opozarja krojače in šivilje, da se oba tečaja v Ljubljani pričneva v kratkem. Zanimanci naj svojo udeležbo priglasijo najkasneje do 15. decembra referatu za pospeševanje obrti v Ljubljani, Krekov trg 10. Oba tečaja bo vodil strokovni učitelj g. Knafelj.

* **Živinski in kramarski sejem v Veržaju** bo zaradi državnega praznika namesto 1. šele 2. decembra.

* **Nov most pri Zamostju.** Na banovinski cesti Murska Sobota—Dobrovnik—Lendava pri občini Zamostju se bo gradil nov most na mrtvi strugi. Gradbena dela so že oddana.

* **Grozna smrt ameriškega rojaka.** Kakor poroča »Ameriška Domovina«, se je v Fairportu v državi Ohio na grozen način ponesrečil v tovarni za izdelovanje sode rojak Ivan Južna, znan agilni delavec na društvenem polju. Pri tanku so bili zaposleni Južna in še trije drugi delavci. Nekdo je pri tem odprl paro in vročo vodo, ki se je vtila na nesrečne delavce, da so se živi skuhali. Na pol kuhani so umrli še istega dne. Južna je bival v Ameriki nad trideset let. V Fairportu zapuščala sina Franca in sestro Marijo, poročeno Avsecevo, na Knežji njivi blizu Loža pa ženo Frančiško in sina Alojzija.

* **Zrele jagode** je nabral v tem poznem času naš čitatelj g. Josip Gradišek iz Polja pri Sv. Miklavžu in nam eno poslal. Za ta čas gotovo redek pojav.

* **Planinski orli nad Mariborom.** Te dni so pluli iz severozapadne smeri nad Mariborom trije veliki planinski orli, ki so ubrali pot proti Mariborski koči. Ljudje so z začudenjem gledali veliki ptice, ki so plule v razmeroma nizki višini.

* **Voznikova nesreča.** Vpokojeni sodni kanclist in posestnik v Vel. Lipljenah pri Grosupljem Josip Kanduš je s težkim vozom vozil po glavni cesti od Turjaka. Na velikem šmartinskem klancu je hotel voz zavreti tako, da je veliko verigo pripel na platišče zadnjega kolesa. Nesreča je hotela, da mu je veriga prišla levo roko. Roka je prišla pod težko kolo, ki mu je vse prste zmečkalo. Kanduš je prišel v ljubljansko javno bolnico.

* **Smrt kot zadnje zatočišče siromaka.** V Studencih pri Mariboru je stanoval v bornem stanovanju 40letni zidar Matevž Korenčič s svojo ženo in šestimi nedoletnimi otroci. Le z največjo težavo je preživel svojo številno rodbino. Zadnje

čase pa so ga začele mučiti še druge skrbi. Bilo mu je nenadoma odpovedano stanovanje, katero bi moral zapustiti že 20. t. m. Zaman se je trudil, da bi našel za svojo številno rodbino novo primerno zatočišče. Vsi njegovi napori so se ponesrečili. Te dni je skrajno razburjen novičer zaman poskusil svojo srečo. Bil je v mestu in okolici in ni nikjer mogel dobiti stanovanja. Ves potr in obupan se je vrnil domov in povedal ženi, da je zaman iskal stanovanje, nakar je odšel v svojo sobo, žena pa po opravih v kuhinjo. Ko se je žena čez nekaj časa vrnila v sobo, je vsa prestrašena videla na steni visečega svojega moža mrtvega. Obesil se je na navaden žebelj. Žalosten dogodek je vzbudil v Studencih in v Mariboru sočutje z nesrečno žrtvijo in njegovo zapuščeno družino.

* **Smrtna nesreča inženjerja.** Inž. Bogomir Troha se je peljal s tehničnim uradnikom elektrarne v Žirovnici, Gabrielom Benedikom, z motornim kolesom in prikolico z Ježice proti Ljubljani. Inž. Troha je sedel v prikolici, Benedik pa na motorju. Na Dunajski cesti blizu Brinja je nenadoma na sprednjem kolesu počila pnevmatika in motocikel je vrglo v stran, da je zadel ob obcestni kamen. Močan sunek je vrgel inž. Troho iz prikolice v jarek, kjer je ponesrečenec obležal nezavesten. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnico. Ponesrečenec je imel prebito lobanjo in pretresene možgane, pa tudi po obrazu je bil ves potolčen ter je podlegel poškodbam. Pokojni inženjer Troha je bil star šele 26 let. Bil je zaposlen pri banki upravi, kjer je bil sprejet h gradbenemu odseku pred dobrimi štirimi meseci. Zadnje čase je bil zaposlen pri gradbi daljnovodov Velenje—Čeremuče.

* **Velik požar na Pragerskem.** V noči od četrta na petek je nastal na Pragerskem pri posestnici Mariji Pernatovi velik požar, ki je vpepelil gospodarsko in stanovanjsko poslopje. Škoda znaša okrog sto tisoč dinarjev, je pa deloma krita z zavarovalnino.

* **Požar po pastirjevi neprevidnosti.** V teku dveh mesecev je zadela občino Novo cerkev pri Celju že tretjič huda požarna nesreča. Sredi septembra je strela upepelila dom posestnika Štepiharja, ob koncu oktobra je požar uničil krov posestnika Jelena iz Višnje vasi, a te dni je po neprevidnosti domačega pastirja zgorelo gospodarsko poslopje posestniku Kranjcu, po domače Plahutniku. Vsi imenovani so bili zavarovani le za malenkostne vsote. Vsa čast domačemu ga-

Dražestne kodre,

neomajno stanovitne pri vlažnem zraku ali potuju, dosežejo dame in gospodje brez žvalnih škarij s pomojo Hela-kodralne esence. Tudi najbolj zalo bubi-glavo polopša Hela, in je vsaka ondulacija nepotrebna. Velik prihranek na času in denarju ter pospešuje rast las. Pogled v zrcalo Vas bo zadivil. Takoj po uporabi obilno bujnih kodrov, mične frizure. Mnogo zahvalnih pism. Posebno gledalški igralci so polni hvale. Cena 12 Din, 3 steklenice 25 Din, 6 steklenice 40 Din. Dr. Nic. Kemény, Košice H, poštni predal 12/210, Češkoslovaška.

Spomnila se je mrkih hiš v sivi zagati, kjer je živela svojo prvo mladost pri svoji dobrotnici. Tista starka je bila res dobra in usmiljena, a vedno je govorila o svojih dobrotah. Često jo je vprašala, kako ji bo povrnila vse, kar je storila zanjo.

Starka je z leti postala tudi vedno bolj otročja.

Vanda ji je bila res hvaležna, a hliniti se ni znala, kar je staro ženico bolelo. Često je trdila, da je deklita ne mara, in se je razjokala kakor čemerer otrok.

Rejenka jo je komaj potolažila in ji zatrdila, da jo ima sicer rada, da je pa v njeni naravi nekaj, kar ji brani, da ne more biti sladka in priliznjena.

Tako sta se često skregali in Vanda se je bala, da ne bo po starki ničesar podedovala. Ni ji bilo za denar, toda želela se je osamosvojiti in si omisliti vse potrebno, da bi kesneje v službi laže izhajala. Vedela je, da ne bo preveč sijajno plačana kot začetnica.

Stara njena dobrotnica je pa vendarle poznala dušo svoje ljubljence. Vse svoje precejšnje premoženje ji je zapustila.

Vanda je zaprla oči. Še se je spomnila svoje matere, ko je že dremala. V megleni daljavi jo je zrla vedno jasneje. Bližala se ji je. Nagnila se je nad svojo hčerko in pričela z njo šepetati. Vandin obraz se je vsanjah mlo smehljaj.

Povodenj.

Župnik Ožbolt je klečal na prižnici in goerče molil. Ko se je dvignil, je dejal svojim faranom: »Dejal sem vam že: Ne kličite vruga, ki sam rad pride! Zakaj ste godrnjali in tožili o suši, ker ste imeli nekaj dni lepo vreme? Ni kazalo slabo! Zemlja je res bila že potrebna dežja, toda še bi bila vzdržala. Ali ne veste, da je kakor kamela? Kmetje ste, pa je še ne poznate! Zemlja drži vedno v sebi zadnje sile življenja, ki jih uporabi, če je res huda suša! Bori se z njo dokler ima v sebi skrito zadnjo kač. Bogu moramo zapupati, pa tudi zemlji, če jo resnično ljubimo! Ljubimo jo pač vsi, saj jo obdelujemo s svojimi krvavimi žulji in z znojem, ki nam rosí obraz.

Zdaj se je pa začela huda nevihta, ki se je razpasla čez vso dolino. Skrbi me. Že tri tedne samo dežuje, kakor bi iz čebra vlival!

Zakaj vedno godrnjate in mrmrate? Vem! Župnika imate, ki za vsako figo gode ko star medved. Toda ne posnemajte ga, temveč poslušajte njegovo besedo! Res bi vam moral dajati dober vzgled. Toda slab človek je in ni vreden, da bi pasel ovce človeške!

Vem če bi bil jaz svetnik bi bili vi vsi božji angeli, tako dobri bi bili! No, tako pa niste! Odpušite mi in ravnajte se po mojih besedah!

Letos bo najbrž slaba letina. Ker ste me lani dobro preskrbeli, vas ne bom nadlegoval z biro! A mežnarju le dajte! Saj veste, otroke ima, pet lačnih želodčkov. Če meni zmanjka, mi boste pa kesneje kaj dali, če boste sami kaj imeli. Sicer

se pa zaupajmo božjemu usmiljenju! Ne skrbimo, kaj bomo jedli in pili! Svoje dolžnosti izpolnujmo, pridno delajmo in molimo! Pokažimo voljo za vse dobro! Drugega pač ne moremo, pregrešni smot!»

Ko se je vrnil v župnišče je še vedno divjala nevihta.

Približal se je zaprtemu okru in vzdihnil.

Nad vso kotanjo so ležali črni oblaki, slični divjim zmajem. Napadali so se, se rvali in spuščali ognjene strele.

Župnik jih je opazoval in drhtel od razburjenja. Bal se je za zemljo svojih dragih. Segel je po brevirju in pričel vdano moliti.

Vedno bolj se je bliskalo in treskalo je, kakor bi bil zunaj sodni dan.

Župnik je jel premišljati svoje grehe. Vse njegove nedolžne napake so ga pričele mučiti.

Spomnil se je starega ponosnega kmeta Verdirja. Brezverec je. V cerkev ne hodi. On, župnik, je pa vedno gledal, da bi ga starec pozdravil. Ni delal prav! Sam bi moral Verdirja lepo pozdraviti. Ne zaradi človeka temveč zaradi božje podobe, ki jo nosi vsakdo v sebi, zaradi človekove duše, zaradi Boga!

Da, da, koliko jih je, ki goje ošabnost in napuh, saj je najtežja zapoved o ponižnosti!

Da, da, tudi on sam je grešil! Kadar bo srečal Verdirja, ga bo pozdravil. Prijazno mu bo pokimal; saj je Verdir pošten kmet! Morda se sam vrne v božji hlev. Kako se Verdir dobro razume na zemljo! Kako jo obdeluje in se z njo

silnemu društvu, ki se je trudilo, da je rešilo, kar se je dalo. Zelo pohvalno je treba omeniti tudi požrtvovalnost sosednjega vojniškega gasilnega društva, ki je vse trikrat prišlo na pomoč s svojo novo motorno brizgalno.

* **Požar pri Pištanjju.** V eni zadnjih noči je nastal požar v vasi Dobležičah. Zgorelo je viničarsko poslopje g. Artnaka iz Zagorja. Ker je bila stavba lesena, je uničil ogenj vse do temelja. Sumi se, da je zanetila požar zločinska roka. Nerodno je bilo od sosedov, da niso poklicali le dobre pol ure oddaljenega gasilnega društva pištanjskega, ki bi s svojo motorko rade volje prišlo na pomoč.

* **Železo ga je podsuilo.** Na Jakoba Planinška, tovarniškega delavca na Javorniku, se je v tovarni prevrnil voz starega železa in so drugi delavci šele po enournem naporu mogli osvoboditi svojega nesrečnega, nevarno ranjenega tovariša izpod težkega bremena.

* **Požar zaradi nepazljivosti.** V četrtek 13. novembra je začela goreti hiša Marije Mulejeve v Lužah pri Šenčurju. Požar je vpepelil nadstrešje hiše, ostalo so rešili pred ognjem domači gasilci. Požar je nastal, ker že dolgo ni bilo v hiši dimnikarja, ki bi ometel peč, zaradi česar so se vnele saje nad pečjo.

* **Med operacijo se je smejal.** Nedavno je povozil avto na cesti Bodonci—Gornja Lendava nekoga berača bebca. Reveža so odpeljali v bolnico v Mursko Soboto, kjer so ga takoj operirali in ga rešili smrti. Takega bolnika v tej bolnici menda še niso videli, zakaj med operacijo se je izkazalo, da je bebec popolnoma neobčutljiv. Imel je polomljeno nogo in morali so mu neko kost odžagati. Poleg tega so mu morali priti še nos in trepalnice in popraviti še druge razmrcvarjene dele. Med operacijo se je pa berač na veliko začudenje operaterjev ves čas smejal in zatrjeval, da ne čuti nikake bolečine.

* **Zagonetna smrt.** Pri posestniku Bruncu v Veržaju je služila dekla Terezija Makotinova. Pred nekaj dnevi je tožila, da ji je slabo. Zdravniška pomoč ni nič zalegla in bolnica je umrla. Ker obstoja sum, da se je sama zastrupila ali da ji je bilo zavdano, jo je sodna komisija raztelesila ter poslala njen želodec v Maribor v kemijsko preiskavo. Terezija Makotinova je bila v devetem mesecu nosečnosti.

* **V plamenih.** Te dni se je pripetila v tovarni Jugočeški v Kranju nesreča, ki bi kmalu zahtevala človeško žrtev. Po nesreči se je prevrnila posoda, polna bencina, ki se je vnel, Plameni so

trudi! Svojim ljudem ne brani vere. Sam ne hodi v cerkev. Izgubil je vero v Ameriki. Tudi domovina mu je ni vrnila.

Odpri! so se vrata. Župnikovo premišljanje je prekinila kuharica, ki je stala na pragu:

«Hudournik je pridrvel s hriba. Voda prodira v pritličje!»

«Hudournik!»

Župnik je prebledel kakor platno. Spomnil se je, kako je bilo tod pred tridesetimi leti. Že trideset let ni bilo hudournika. Nenasita zver je spala v gori, a zdaj se je predran, in gorje vasi!

Hitro se je zbral. Mirno je dejal kuharici:

«Ne begaj se! Vse je po božji volji! Poklekni in moli! Ne skrbi za sile narave!»

Pograbil je križ, ki je visel na steni. Stopil je k oknu in pričel blagoslovljati zemljo:

«Usmili se je, o Jezus! Zaradi svoje velike ljubezni se je usmili, da ne bodo slabotni dvomili nad Teboj! Radi njihovih dobrih duš se je usmili, da bodo mogli preživeti sebe in svoje! Zaradi mene, betežnega starca, se jih usmili! Če hočeš žrtve, vzemi mene! Naj bo češčevo Tvoje ime!»

Nato se je toplo oblekel. Oašel je v cerkev. Vzel je manjši kelih z blagoslovljenimi hostijami in se napotil globlje v dolino.

Kuharica je javkala in kricala za njim.

Župnik je ni čul. Zdelo se mu je, da stopa po samih blestečih valovih. Po mehki grlvi gre za klicem božjim

(Dalje prihodnjč.)

dosegli v bližini stoječega delavca Pogačnika Silvestra iz Podnarta in ga objeli. Zahvaliti se je duševni prisotnosti okoli stoječih, ki so nesrečnika rešili, da ni zgorel. Ponesrečenec je zadobil hujše opekline le na hrbtu in po nogah.

* **Nočni požar v Tremerjah.** V ponedeljek zjutraj ob 2. je zgorel nov kozolec posestnika Cencija v Tremerjah. Enak kozolec je na istem mestu popolnoma pogorel že lansko leto, zažgan od zločinske roke. Najbrže je tudi vzrok tega požara iskati v sličnih okoliščinah. Ogenj je bil pogašen od celjskih in laških gasilcev do pol 5. zjutraj. Razen kozolca, ki ga cenijo na 30.000 dinarjev, so zgoreli tudi vsa krma in vsi leseni deli kmetijskih strojev, ki so se nahajali v mogočnem dvolednem kozolcu. Orožništvo je uvedlo obširne poizvedbe o požigalecu.

* **Huda nesreča v velenjskem premogovniku.** V velenjskem premogovniku se je pripetila huda nesreča. Neki stroj je zgrabil 24letnega rudarja Cirila Sevničarja za desno roko in mu jo odtrgal v komolcu. Ponesrečenca so prepeljali v celjsko bolnico.

* **Dve poškodb pri delu.** V premogovniku Hudi jami pri Laškem je neki stroj udaril 44letnega rudarja Blaža Grečaka z vso silo po levi roki in mu prizadejal hudo poškodbo. V Trbovljah pa se je pri delu urezal v levo roko elektrotehnični vajenec, 14letni Oskar Fric, in si nekaj dni nato, ker ni posvečal rani zadostne pažnje in previdnosti, zastrupil kri. Oba ponesrečenca sta se zatekla po pomoč v celjsko bolnico.

* **Huda nesreča v kamnolomu.** Okrajni cestni odbor slovenjgraški ima pri Sv. Antonu na Pohorju kamenolom, kjer dobiva potrebni gramoz za svoje ceste. Pri omenjenem kamnolomu je stalno zaposlenih več delavcev, ki z razstreljevanjem in sekanjem kamenja pripravljajo ustrezajoči gramoz. Te dni je bil delavec Jože Marot, oče štirih nepreskrbljenih otrok, zaposlen s sekanjem neke skale nad kamnolomom. Naenkrat mu je iz neznanega vzroka tako nesrečno izpodrsnilo, da je padel preko kamnoloma devet metrov globoko na tla, kjer je obležal nezavesten. Pri padcu je ponesrečenec dobil poškodbe na glavi in si obenem zlomil levo roko. Prepeljan je bil v slovenjgraško bolnico.

Ali ne zavirate vsakogar

ki zna muzicirati? Tudi Vi lahko igrate kak instrument po naših poučnih pismih, ki Vam jih damo brezplačno na razpolago, če kupite kak instrument. Zahtevajte takoj brezplačno knjižico: «Kako postanem dober godbenik?»

MEINEL & HEROLD

tvornica glasbil in harmonik, prodajna podružnica Maribor št. 104.

* **Spomin na nekdanje čase . . .** 27. julija letos se je pripeljal ljubljanski trgovec g. Viktor Bohinjec v svojem avtu z manjšo družbo čez Podkorenski prelaz in vozil proti Kranjski gori počasi in pravilno po desni strani, kakor je ugotovili orožniki, ki je prizor opazoval. Dunajski advokat dr. Pavel Kaltenecker, sin znanega predvojnega uradnika v Ljubljani, ki je prišel po cesti nasprotno, je takoj nahnul družbo s «prekletimi psi». Kdo je, ni hotel družbi sprva povedati, šele orožniku se je legitimiral z legitimacijo SPD. Dr. Kaltenecker je bil te dni pri razpravi obsojen na 600 Din denarne kazni, odnosno na 10 dni zapora in seveda tudi na plačilo vseh stroškov. Ni mu koristil zagovor, da je družbo v avtu smatral za avstrijsko.

* **Otroci vlomilci.** Pred dnevi je bilo skozi majhno okno vlomljeno v samotno hišo Terezije Kazimirjeve v Ptujju. Storičci so odnesli mnogo zlatnine, tri fotografske aparate, gramofon, samokres, nekaj denarja v tujih valutah in še drugo. Skupna škoda znaša do 25.000 Din. Ker storičci niso pustili po izvršenem delu nobenega sledu za seboj, so jih le s težavo odkrili. Uspeh preiskave je presenetil vso javnost. Vlomilci so namreč trije trinajstletni dečki iz boljših rodbin. Ti trije so kakih 10 dni prej vlomili tudi v okoliško šolo,

kjer so, kakor se je naknadno ugotovilo, odnesli različne šolske potrebščine v skupni vrednosti do 1300 Din. Zgodaj so začeli in je le obžalovati starše teh izpriencev.

* **S kolom.** 48letnega viničarja Avgusta Brega je v cerkniški občini pričakal neki pretepač s kolom v zasedi, navalil nanj ter mu prizadejal tako občutne poškodbe, da so Brega morali spraviti v mariborsko bolnišnico.

* **Zasledovan požigalec.** V noči od 10. do 11. t. m. je zgorelo na Kukovem pri Starem logu v gozdu skladišče lesa, lasti trgovca Milana Kluna iz Ribnice. Zgorelo je približno za 10.000 dinarjev lesa. Požiga je osumljen cigan Nikola Petrovič, rojen leta 1893. v Malem kotu, občina Jezezane. Petrovič se klati po gozdovih srezov Kočevja in Novega mesta skupno s svojo prilježnico Miciko Hudorovičevo. Baj je Petrovič zažgal iz osvete.

* **Na meji ustreljen.** Te dni zjutraj so organi finančne kontrole opazili v Svečini sumljivega človeka in ga izročili orožnikom. Pri zaslišanju ob meji se je neznanec iztrgal iz rok orožnikov in zbežal proti meji. Ker se na poziv ni ustavil, so orožniki streljali za njim in ga smrtno zadeli. Izkazalo se je, da gre za 34letnega ključavničarskega pomočnika Bogomira Lazara. Kaj ima Lazar na vesti, še ni ugotovljeno.

* **Sirov nočni napad.** 24letni Janez Milač iz Luž pri Šenčurju se je s tovariši vračal domov in se med potjo sprl s tovarišem Janezom Štirnom, ki je postajal vedno nasilnejši. Naenkrat pa je Štirn potegnil nož in začel z njim obdelovati Milača. Zadal mu je več hudih ran in so morali Milača prepeljati v splošno bolnico v Ljubljani. Milačevo stanje je zelo resno. Štirna so orožniki aretirali.

* **Neznan nožev junak.** 30letni tovarniški delavec Andrej Gašperlin iz Šenčurja, zaposlen v predilnici v Kranju, je stal v nedeljo zvečer pred domačo hišo s svakom. Medtem je prišla mimo družba neznanih ljudi, od katere je nekdo Gašperlina napadel. Gašperlin in njegov svak sta se branila, napadalec pa je potegnil nož in Gašperlina zabodel v hrbet in vrat. Smrtno nevarno ranjenega Gašperlina so ponoči pripeljali v ljubljansko bolnico.

* **Uboj pri Vitanju.** Brez vsakega povoda je v nedeljo zvečer zabodel pri Vitanju z nožem velkposestnikov sin Fran Hrustelj v stegno leve noge posestnikovega sina Martina Zbičajnika. Zbičajnik se je zgrudil na tla in kmalu umrl zaradi izkrvavitve. Sirovega ubijalca so že aretirali.

* **Prekmurski kmet umorjen v Čakovcu.** V torek zjutraj so našli sredi Čakovca mrtvega s preklano glavo kmeta Ivana Zalega iz Lipe pri Dolnji Lendavi. Zaleg je prišel na torkov živinski sejem v Čakovec že v zgodnji jutranji uri in gotovo postal žrtev roparskega umora.

* **Z vilami so ga napadli.** V ljubljansko splošno bolnico so pripeljali 50letnega mizarskega pomočnika Jožefa Mrharja, stanujočega v Dvoru pri Št. Vidu nad Ljubljano. Mrhar je bil minuli teden zaposlen nekje na Dolenjskem, nakar se je v soboto zvečer vračal peš iz Ljubljane proti domu. Ko pa je prišel do Trate, so ga v bližini gostilne pri Zibertu ustavili neki pijani fantje, ki so ga takoj nato napadli z vilami. Pri napadu, ki je bil izvršen brez vsakega povoda, so posiroveli fantje ranili Mrharja na desni strani glave in mu prizadejali več ran na temenu in na obrazu.

* **Zločin bogatega posestnika.** Bogati posestnik Ivan Hribar z Goričice pri Domžalah je imel razmerje s 35letno Ivanko Kavkovo z Brda. Ko so se pojavile posledice, jo je poslal k zdravniku, ki je ugotovil, da je noseča. Ko se je vračala proti večeru domu, jo je počakal pri Dobravi. Sprva se ji je dobrikal in kazal veselje nad tem, da bo oče, nenadoma pa je potegnil iz žepa britev in ji zarezal štiri globoke rane na vratu. Nesrečnica je imela še toliko moči, da je morilca pahnila od sebe in zbežala v prvo hišo, kjer so ji nudili pomoč in poklicali zdravnika, ki je odredil prevoz v bolnico. Zdravniki upajo, da jo rešijo. Hribar je po dejanju pobegnil, a se je prijavil sam ljubljanski

policiji. Hribar je vkljub svojemu bogastvu na slabem glasu in je odsedel že osem let v ječi.

* **Otroka je zadušila.** Marija Kološeva v Andrejcih blizu Murske Sobotne je še mlada žena, vendar pa ima že kopico otrok, ki so še vsi šolarji. Mož ji živi že šest let v Južni Ameriki in ona se ubija doma z gospodinjstvom, kakor pač gre. Sosedje so v zadnjem času opazili, da je noseča. Ker pa poroda le ni bilo, je napravilo orožništvo pri njej hišno preiskavo in na podstrežju našlo mrtvo trupelce moškega spola, zavito v platneno vrečo. Ko se je nesrečna mati vrnila z dela domov, je priznala, da je porodila živega otroka, da pa je v zmedenosti in strahu porinila kazalec detetu v grlo in ga zadušila.

* **Divjaški napad v zidanici.** V Dobruški občini se nahaja vinska gorica Lisec. Tam stanuje v svojem vinskem hramu že nad 50 let kočar vdovec Alojzij Miklavčič. Na Martinovo je bil mož zelo dobro razporejen in je na svojo nesrečo tega dne posetil sosedla Franca Črčka. Pri Črčku je bila zbrana večja družba fantov iz Komanje in Roženpela, ki so bili zelo zgovorni, najbolj pa 23letni Jože Kužnik, ki je začel Miklavčiča dražiti in ga je naposled dejanski napadel. Pregnal ga je iz zidanice in šel za njim. Zunaj na brajdi je pograbil debel kol in začel udrihati po nesrečnem Miklavčiču. To pa sirovini še ni bilo dovolj. Na tleh ležečo žrtev je brcal v glavo, dokler ni Miklavčič prenehal stokati. Nezavestnega je pustil ležati in odšel. Pozneje sta Miklavčiča našla dva fanta in ga nesla pred vrata zidanice. Tu sta ga našla posestnika Franca Črček in Jože Koželj in ga odnesla v zidanico. Miklavčičev 12letni sin Ivan, ki je bil o dogodku obveščen, je odhitel v vas in prosil za voz, s katerim so očeta prepeljali v bolnico v Novem mestu. Pretepaški smrkolini je bil od orožnikov aretiran in oddan sodišču.

* **Pretep v gostilni.** V neki gostilni na Jesenicah je mirno pri svoji mizi sedel peyovodja in organist 37letni Franca Središnik. Ni se niti najmanj zmenil za trojico mladih, neznanih mu fantov, ki so sedeli pri drugi mizi in se začeli med seboj prepirati, nakar so si skočili v lase. Na mah pa so se prenehali med seboj ruvati in so navalili na Središnika. Ko so ga pretepli, so neznanci pobegnili iz gostilne. Središnik je obležal ranjen na tleh z zlomljeno desno nogo in so ga prepeljali v bolnico.

* **Pri delu se ponesrečil.** V ljubljansko splošno bolnico so pripeljali 44letnega progovnega delavca Franca Molka iz Logatec. Molk je na postaji iz nekega vagona skladal tirnice. Pri tem mu je železna tirnica padla na nogo ter mu jo zdrobila.

* **Nesreča pri delu.** Posesnik Franc Mahen iz Trnovelj pri Celju je žagal z motorno žago hmeljeve. Ena hmeljevka se je zadela ob steno in zdrsnila Mahnu iz rok, pri čemer mu je levica zašla k žagini ostrini, ki mu je gladko odrezala štiri prste.

* **Žrtev tetanusa.** Petnajstletnega Godina Jožefa iz Šalamencev je zadela huda nesreča. Na praznik Vseh svetnikov se je nekaj fantov zbralo na pokopališču. Vsi so bili dobro razporejeni in so se igrali. Neki fant je imel pištolo. Med streljanjem je slučajno zadela Godino v gleženj na desni nogi. Zamašek mu je nekoliko opraskal kožo. Ranica je bila tako neznatna, da se fant ni zmenil zanjo. Bila pa je usodna zanj. Čez nekaj dni je že v prsih začutil bolečine. Domači so poklicali zdravnika. Fant mu o rani ni povedal ničesar, ker sploh ni mislil na to, da bi bile bolečine posledica rane. Bolezen se je razvijala dalje. Fantu so otrpnile noge. Bolnika so pripeljali v bolnišnico v Mursko Sobotno. Pomoči zanj ni bilo več, ker je bil že ves organizem zastrupljen. Ves dan ga je mučila vročina nad 41 stopinj in zvečer okrog pol osmih je med silnimi bolečinami izdihnil. Primeri tetanusa so v okolici pogosti. Stvar je tembolj usodna, ker se ljudstvo ne zaveda nevarnosti tega zastrupljenja in išče zdravniško pomoč večinoma šele takrat, ko je že prepozno.

* **Pod voz je padel** 39letni viničar Rupert Fras iz Zavrča, ko je obračal voz listja; pri tem mu je šlo kolesje preko desne noge ter mu jo strlo.

* **Nevarna igra s flobertovko.** Mladina se kaj rada igra s flobertovkami. Na Kodeljevem pri Ljubljani so se igrali dečki «razbojnik» in žandarje». Streljali so tudi s flobertovko. Eden izmed njih pa je po nerodnosti zadel s strelom štirinajstletno delavkino hčerko Viktorijo Bezenškovo, ki stanuje v Mostah pri Ljubljani. Zadel jo je v desno oko. Poškodovanko so morali prepeljati v javno bolnico.

* **Šef kitajskega zdravstva v Zagrebu.** V Zagrebu se je mudil te dni kot zastopnik zdravstvenega odseka Društva narodov v Ženevi gospod dr. King, ki je sicer šef zdravstva, oziroma predstojnik zdravstvenih šol na Kitajskem. Doktor King je prišel v Zagreb proučevati delovanje higienskega zavoda in je posetil tudi Osijek in Beograd. Te dni je odpotoval v Ženevo, odkoder se vrne na Kitajsko.

* **Avto v plamenih.** Trгоvec Fran Roškar iz Ruš je te dni zvečer pred Zadržno gospodarsko banko v Mariboru hotel spraviti v pogon motor svojega tovornega avta. Pri tem pa se je vžgal stroj in mali plameni so začeli objemati avto. Seveda je motor takoj ustavil in s pomočjo nekega mehanika ogenj pogasil. Škoda je malenkostna.

* **Konj v Blejskem jezeru.** Neki hlapec, uslužben pri lesnem trgovcu Stanku Muleju na Mlinem, je peljal voz peska ob jezeru. Ko pa je zapeljal na leseno teraso nad jezerom, preperle deske niso mogle zdržati teže konja, zato so se prelomile in konj se je začel udirati vedno globlje. Že so mislili, da bo po njem, a kmalu se je pokazal na površju jezera več metrov od brega. Prisotni delavci so še pravočasno skočili v bližnji čoln, prijeli konja za uzdo in ga srečno privlekli na obrežje jezera.

* **Resen opomin,** ki nam veleva, da je skrajni čas, tudi za zdravje kaj ukreniti, so — bolečine. Nešteto ljudi muči revmatizem, trganje v sklepih, živčne bolečine, trganje, zbadanje, bolečine v glavi in zobeh itd., drugi trpe zbog slabosti in drugih obolenj, vendar pa je veliko ljudi, ki so se znali vseh teh muk obvarovati. Že čez 34 let uporabljajo v mnogih krajih stalno v hiši Fellerjev bolečine ublažujoči Elza-fluid ter se vedno iznova vesele njegovega zanesljivega učinkovanja. V lekarnah in sorodnih trgovinah se dobiva Fellerjev Elza-fluid v poskusnih steklenicah po 6 Din, v dvojnih steklenicah po 9 Din ali pa v velikih steklenicah po 26 Din. Poštni omot z 9 poskusnimi ali 6 dvojnimi ali 2 velikima steklenicama pošilja za 62 Din brez vseh drugih stroškov Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsa-trg 360, savska banovina.

* **«Kako postanem dober godec.»** To brezplačno knjižico pošljeta Meinel & Herold v Mariboru št. 104 vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izvežbanemu godcu. Zahtevajte knjižico takoj z običajno dopisnico!

* **Pri razdraženih živcih, bolečinah v glavi, nespanju, utrujenosti, pobitosti, tesnobi in imamo v naravni «Franc Jožefovi grenčici» domače sredstvo pri roki, da največja razburjenja, ki imajo svoj vzrok v slabi prebavi, takoj prežene.** Sloviti zdravniki priznavajo, da učinkuje «Franc Jožefova voda» zanesljivo tudi pri ljudeh višje starosti. Franc Jožefova grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Lepe povesti, izvirne in prevedene, berete v zabavnem tedniku „ROMAN“

Zdaj izhajata v njem prekrasni povesti «Brez vesti» in «Žena z večno mladostjo», ki jo je spisal Haggard, isti pisatelj, ki je napisal «Salomonove rudnike» in še druge lepe povesti. Pišite na upravo «Romana», Ljubljana, Breg 10 in priložite izrezan ta-le oglas, pa dobite 1 številko «Romana» brezplačno na ogled.

NAŠI NA TUJEM

VELIKE TEŽAVE NAŠIH ROJAKOV
NA VESTFALSKEM.

Dortmund-Dorstfeld, novembra.

Prosimo cenjeno uredništvo za nekaj prostora, da izpregovorimo o naših težavah tukaj na Vestfalskem. Približuje se nam zima, ki bo posebno huda za tiste, ki so brez dela. Gospodarska kriza je od dne do dne večja in ne vemo, kako se bo končala.

Dne 19. t. m. se nas je zbralo v Karnapu v prostorih Grundmanna približno dve sto slovenskih zastopnikov obeh tukajšnjih struj. Zbor je vodil izseljenski komisar g. Deželič, ki nas je pristrčno pozdravil in v svojem govoru natanko razložil ves današnji težavni položaj. Zagotovil nam je, da bo storil, kar je le v njegovi moči, da bo olajšal bedo tistim, ki so najbolj prizadeti in v največji revščini. Za njim je povzel besedo gospod Pavel Bolha, naš voditelj in borec za jugoslovensko misel. Pozdravil nas je iskreno in nadaljeval svoj govor ob grobni tišini v dvorani. Vsi navzoči smo z navdušenjem odobravalji njegov resen govor, ki je trajal dve in pol ure.

Kakor izprevidimo vsi tukajšnji rojaki, leze nemška industrija počasi v hude težave in mi delavci za njo. Cela vrsta rudnikov je že omejlila ali ustavila obratovanje. Njim pa sledijo tovarne. Po vrhu vsega pa se še podražujejo živila.

V Dorstfeldu je umrla Slovenka gospa Neža Dolarjeva, rojena v Blanci pri Brežicah, stara 62 let. Rojaki smo jo vsi zelo spoštovali in smo jo 17. t. m. spremili v velikem številu k zadnjemu počitku. Pokojnica je bila zvesta bralka «Domovine», ki jo je težko pričakovala vsak teden. Prav do zadnjega ji je bila priljubljena «Domovina» v največjo uteho v njeni boleznih. Draga mati, šest otrok žaluje in plaka za teboj, saj so sedaj brez matere in očeta. Želela si v avgustu še enkrat stopiti na svojo rojstno zemljo in pozdraviti svoje brate in sestre, pa te je bolezen položila v posteljo, iz katere nisi več vstala. Najpristrčnejša hvala našemu gospodu župniku iz Ober-Dorstfelda za njegov govor na njenem grobu. Naj bo pokojnici lahka tuja zemlja!

PISMO IZ ALZACIJE.

Markstein, novembra.

Že dolgo se nismo oglasili fantje iz Marksteina, zato dovolite, da vam malo opišemo naše življenje v tujini. Semkaj nas je prišlo okrog 40 Slovencev, sedaj nas je pa komaj še 18. Drugi so že odšli drugam iskat dela, največ pa se jih je vrnilo nazaj v domovino. Kakor kaže, se bo to število še prej, ko pride novo leto, znatno skrčilo. Razen Slovencev je tukaj še nekaj Hrvatov in Italijanov.

Izgubili smo letos enega najboljših tovarišev, Valentina Vengusta, ki ga je prerano zakrila tuja zemlja. Na dan Vseh svetnikov smo se spomnili tudi njega; obiskali smo skupaj njegov grob ter ga lepo ovenčali po našem slovenskem običaju.

Želimo vsem bralcem in bralkam «Domovine» lepe zimske večere v dragi domovini: Ludovik Lenič, Vinko Kačičnik, Lojze Kožuh, vsi iz Dramelj pri Celju; Franc Zdolšek, Franc Rečnik, Karel Bračič, Ivan Bračič, vsi iz Ponikve ob južni železnici; Karel Jagodič iz Šmarja pri Jelšah; Josip Breznik iz Savinjske doline; Franc Plohl iz Ptuja; Mihael Pavlič in Franc Rošar iz Konjic; Leopold Jerele in Alojz Levičar iz Krškega in Janez Mencin z Dolenjskega.

Novice iz Amerike. Kakor javlja «Jugoslovenski Obzor», potuje naš izseljenski komisar iz New Yorka, g. Ebin Kristan, po slovenskih naselbinah, da se seznanj s položajem naših izseljencev v Ameriki, zlasti glede na brezposelnost. Opozarja

tudi naše ljudi na izseljenski komisariat v New Yorku, ki jim nudi brezplačne nasvete v raznih pravnih zadevah, zlasti onih, ki se tičejo priseljavanja in izseljevanja. — V Clevelandu je nagle smrti umrl rojak Franc Kavc. Še pol ure pred polnočjo se je razgovarjal z domačimi. Ko je zjutraj družina vstala, se Franc ni več zbudil. Zadela ga je kap. Star je bil 48 let, doma iz Podgaja pri Žužemberku. V Ameriki je bival 24 let. Zapušča ženo in osem otrok. — Istotam je umrl po devetmesečni hudi boleznini rojak Kovač, star 55 let, doma iz Zalega loga na Gorenjskem. V Ameriki je bival 23 let. V stari domovini zapušča soprogo in tri sinove. — V kraju White Valley je povozil avtobus Franca Mlinarja. Mlinar si je zlomil nogo nad kolenom, dobil je pa tudi precej hude notranje poškodbe. — Francu Lekanu je umrla žena Katarina. Pokojnica je bila stara 75 let. Poleg moža je zapustila sina in štiri hčerke. — Slovenska Narodna čitalnica v Clevelandu je začela zbirati fond v podporo našemu odličnemu pisatelju Radu Murniku, ki je moral na stara leta v ubožnico.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

BOLFANSKI DOGODKI.

Dva samomora. — Smrt dobrega moža. — Sadje in šmarnica. — Divje mačke v tukajšnji okolici.

S v. Bolfenk v Slov. g. o. r., novembra.

Redkokdaj dobiš, predraga «Domovina», od nas Bolfančanov kako poročilo, čeprav imamo vedno kaj novega in zanimivega. Smrt v naši fari ne gospodari preveč hudo, včasih po cele mesece ni nobenega mrliča. Naš bolfanski grobar, če bi ne bil precej dober posestnik in bi ne imel drugih dohodkov, bi že davno prišel na beraško palico ali pa bi sam umrl od prevelikega počitka. Letos smo imeli že dva samomora. Prvi je bil o senski košnji. Ignac Čuček, posestnikov sin iz Biša, 29 let star, se je najedel mišnice in si je končal s tem življenje. Ker je použil premalo tega strupa, ni tako naglo umrl. Pred smrtjo je dal poklicati še zdravnika, češ, naj ga reši, pa bilo je prepozno. Naposled je poslal še po župnika, da ga je ta pripravil za večnost. Ljudje so se čudili, kako se je to zgodilo, ker je bil dotičnik sin prav dobrega in vzornega kmeta v vasi. Gotovo se je nesrečniku popolnoma zmešalo in ga je zapustila pamet.

Te dni so položili v grob čez 70 let starega kmeta in preužitkarja Jožefa Veršiča iz Trnovske vasi. Pokojnik je bil dober in pošten kmet in je bil mnogo let cerkveni ključar. Blag mu spomin!

Prav na večer pred pogrebom Veršiča si je vzel življenje z obešenjem 21letni mladenič Anton Nedelko. Bil je pri vojaki in je prišel na dopust, ker se je njegova sestra pripravljala na možitev. Namesto gostije so imeli sedmino. Za vzrok samomora ne ve nihče.

Sadja smo imeli Bolfančani precej. Naš domači sadni trgovec g. Ivan Pöbel nam ga je vsega spravil v denar ter pomagal nam in sebi. Vinogradniki smo bili tudi letos precej zadovoljni. Žal, da je rodila obilno le šmarnica. Želeli bi si, da bi tudi zlahtno grozdje tako uspevalo. Vemo, da se sladkor v šmarnici izpremeni v metilni alkohol ali lesni cvet, ki je hud strup, toda pri nas ta trta, žal, najbolje uspeva. Metilni alkohol v šmarnici povzroča, da postanejo oni, ki se napijejo šmarnice, kakor besni, dasi tudi navadni alkohol v zlahtnem vinu meša glave. Tudi boljše pijače se, seveda, ne smeš preveč nasrkati. Tisti ljudje, ki nočejo verjeti, da je v šmarnici hud strup, ki razjeda še huje kakor navadni alkohol človeška jetra, možgane in vso človekovo notranjost, so pač navadni siromaki in jim njihove nevednosti ni zameriti. Saj spočetka tudi zdravniki niso vedeli tega. Šele, ko se je po svetu začelo splošno opazati, kake slabe posledice rodi pitje vina iz samorodnic, so učenjaki kemično preiskali ta vina in ugotovili, da je v šmarnici hud strupeni metilni alkohol. Grozdje šmarnice samo seveda ni strupeno in je prav tako užitno

kakor zlahtno grozdje. Semintja se zgodi, da prav trdni ljudje prenesejo tudi šmarnico, če je ne pijejo preveč. Torej, pijte šmarnico zmerno, če hočete ostati zdravi! Pri nas pač ni zemlja primerna za zlahtno trto in si sedaj mali posestniki ne vemo pomagati, ker bo šmarnico treba počasi odpraviti, kakor je zapisano v postavah. To rastlino, ki jo imenujejo šmarničarji nedolžno, so po vseh prosvetljenih državah že davno odpravili, pa bomo morali tudi mi to bridkost vzeti na sebe, čeprav ne vemo, kaj bomo potem sadili na tistem prostoru!

Še na nekaj bi skoro pozabili. Letos sta se pojavili tukaj pri nas dve divji mački. Eno je ustrelil lovec Franc Čeh, ki je izkupil za njeno kožo lepo vsoto. Druga se je prikradla po vinogradih v Bišečki vrh in je začela pri gospodarju Martinu Muršču pred hišo opoldne daviti piščeta. Na kolkjino vpitje so hiteli domači od obeda ter so morilko pobili s koli. Za naše kraje je divja mačka zelo redka prikazen.

Ko bo zopet kaj novega pri nas, ti bomo, ljuba «Domovina», vnovič poročali

DELO STUDENŠKEGA SOKOLA.

Studenci pri Mariboru, novembra.

Tukajšnji Sokol, ki obstoja že od uedinjenja, je imel pri ustanovitvi mnogo sitnosti, kajti nemški Turnverein mu je bil trd oreh, katerega je bilo treba predlodati. Mnogo napora so naši ustanovitelji tudi prestali, da so dobili telovadnico, ki je bila last Turnvereina. Dobili so jo pa v silno zanemarjenem stanju in je bilo treba vse prenoviti.

Naši vrli bratje so z železno voljo vztrajali na tem, da mora sokolska ideja prodreti tudi v delavski center Studence. Pri tem imajo zasluge v prvi vrsti brat Hren, nadučitelj brat Cestnik in brat Kočevar, prvi načelnik. Malo je bilo spočetka članov, članic skoro nič in naraščaja tudi ne.

Pa je kriza minila in se je vršil že po enoletnem obstoju društva prvi javni nastop, ki je prinesel nekaj denarja in dosegel tudi velik moralni uspeh. Sokol je polagoma napredoval, vadił svoje člane v telovadbi in tudi duševnega dela ni zanemaril. Ustanovil si je lastno knjižnico in s tem seznanjal člane s slovensko besedo ter z lepoto našega slovenskega jezika.

Prišel je 5. december 1929. Odkar je Sokolstvo pod okriljem države, pristopa tudi v naše društvo vedno več članov in članic, tudi iz onih vrst, ki so prej po strani gledale na sokolsko delo.

To bi bil kratek zgodovinski oris studenškega Sokola, sedaj si pa oglejmo nekoliko letošnje delo. Že v zgodnji pomladi so začeli vrli člani in članice in naraščaj vaditi beograjske vaje pod vodstvom br. Cilenška in s temi vajami so dosegli v Beogradu krasne uspehe. Razen tega je članstvo priridelo velik javni nastop 15. avgusta t. l., ki je lepo uspel. Tudi na izobrazbo naše dece ne pozablja Sokol. Deca se zbira v Sokolskem domu pri telovadbi, v knjižnici in pri igri

ter je pokazala svojo umetnost pri letošnjem nastopu. Naš Sokol namreč prireja vsako leto «Dan dece»; tedaj nastopi samo deca in pokaže občinstvu, česa se je naučila.

Dramski odsek prav tako dobro uspeva. V teku časa je dramski odsek uprizoril razne drame, komedije, burke in celo operete. Studenčani, ki so željni iger, so se že do srca nasmejali v Sokolskem domu. Dne 15. t. m. je odsek uprizoril ljudsko igro «Revčka Andrejčka» in z njo dosegel krasen uspeh. Igralci so se potrudili in igrali izvrstno. V nedeljo 23. t. m. je gostoval studenški Sokol z isto igro v Pobrežju in tam žel priznanje.

POŽAR V MEDMURJU.

Razkrižje, novembra.

Na Veščici pri Razkrižju je 20. t. m. ob hudem viharju nastal ogenj pri posestnici Heleni Makovčevi na 20 m dolgi oslci slame. Na srečo je gasilno društvo iz Razkrižja takoj prihitelo na pomoč s svojo motorno brizgalno. Gasilci so z vso požrtvovalnostjo gasili in poldrugo uro brizgali vodo v požar z motoriko, ki je pokazala vso tehniško sposobnost. Omejili so požar in rešili gotovo pet do šest posestnikov strašne nesreče, saj so skoro vsa poslopja v bližini krita s slamo. Naše gasilno društvo je zopet enkrat pokazalo, kako je potrebno in kako uspešno lahko priskoči na pomoč s svojo izvrstno motorno brizgalno. Podpirajte gasilno društvo, ki brizgalne še nima plačane! Naj živi naše skupno gasilno društvo Veščica, Razkrižje, Šafarsko in Gibina!

NOVICE IZ LOŠKE OKOLICE.

Pred ustanovitvijo Sokola. — Požar in vlomni noči. — Širjenje nalezljivih bolezni. — Pomesitve pri učitelstvu in razne druge domače zadeve.

Loč, novembra.

Tudi mi smo se zdramili. Spoznali smo, da je treba, da pri nas ustanovimo prepotrebne Sokole, ki bo sprejel v svoje okrilje zavedne državljanke, ki hočejo z vso vnemo delovati v prid našemu kraljevini. V ta namen bo 30. t. m. ob 11. ustanovni občni zbor v loški šoli. To društvo bo združilo v svoj objem dobro misleče državljane iz občin Loč, Žič, Zbelovega, Sv. Jerneja in Laž. Bratska društva pa, ki so v naši neposredni bližini, vabimo, da se v obilnem številu udeležijo zboru, da nas s svojo navzočnostjo moralno podprejo.

Pred nekaj dnevi je zagorela v Zbelovem hiša, s slamo krita, v kateri je stanoval ubog tovarniški delavec. Požar je nastal zaradi tega, ker so se vnele saje v lesenem dimniku. Ogenj je tako hitro končal svoje uničujoče delo, da ni mogel rešiti stanovalec niti obleke. Na pomoč so prihiteli tovarniški delavci, a se ni dalo nič rešiti, ker je bila hiša lesena.

Isto noč so do sedaj še neznaní tatovi vlomili v trgovino g. Šalamona v Zbelovem. S sekirico in hlodom so odprli zamreženo okno trgovine in odnesli raznega blaga za okroglo 15.000 Din.

Med šolarji sta pričeli razsajati davica in škrlatinka. Smrtnega primera še do sedaj ni. Le pri neki deklici, oboleli za legarjem, je malo upanja, da bo okrevala. Drug primer legarja je bil v Suhadolu, kjer pa se bolezen že poslavlja.

Železniška uprava je med Zbelovem in Ločami nanovo postavila mejnike. Vse prav, a nerodno je, da je nekaj mejnikov postavila v cesto, na nekaterih krajih za celih 80 cm. Da so ti kamni nevarni pri izogibanju vozov in avtomobilov, je jasno. Potrebno bi bilo, da se ta nedostatek odpravi tako, da se do mejnikov, ki ogražajo promet, cesta odreže do železniškega jarka.

V Št. Jerneju so pričeli kopati prepotrebni vodnjak za obe šolski poslopji. Leta in leta je bila šola brez pitne vode in so morali šolarji hoditi po njo v gozd, kjer je mal studenec. Zasluga, da se je pričel graditi prepotraben vodnjak, gre v prvi vrsti šolskemu upravitelju g. Friedlu.

Gasilno društvo v Ločah si je nabavilo ročno

motorno brizgalno od tvrdke Rosenbauer, ki deluje po sedanjih preskušnjah izvrstno. Čaka le, da bo doživela prvi ognjeni krst, katerega pa si seveda ne želimo. Vsekakor je bila ta nabava prepotrebna.

Podjetna brata Satlerja, ki sta tudi agilna delavca na prosvetnem polju in se udeležujeta z vso vnemo priprav za Sokola, sta si nabavila nov polnojarmanik, ki brezhibno deluje. Želimo jima, da bi uspevalo njuno podjetje dolgo vrsto let.

Tudi pri nas se je zgodila izprememba v učitelstvu. V Loče pride iz Št. Jerneja ga. Pirjevčeva, žena tukajšnjega učitelja, v Žiče pa je premeščena tukajšnja učiteljica gdč. Zorjanova. Prvi kličeemo dobrodošlico, drugi pa obilo sreče na novem učnem mestu!

Iz Leobna prišel v naš kraj neki rudar. Bil je baje odslovljen iz tamošnjega rudnika zato, ker ni hotel stopiti v Heimwehr. Kakor kaže, se v Avstrijo vrača stara predvojna nestrpnost.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Torta. Pet rumenjakov in 25 dkg sladkorja mešaj pol ure, nato prideneš po žlicah 18 dkg moke (to se pravi, da prideneš žlico moke in dobro zmešaš in spet drugo žlico moke itd., dokler ne porabiš vse moke). Nazadnje prideneš še sneg petih beljakov in nalahko zmešaj. Nato namaži s sirovim maslom ali z mastjo dva enaka tortna modela ali pa dve enaki kozi, ki jih posuj z drobtinami. Pripravljeno testo zlij v obo modela, enako na debelo, in deni peči. Pečeno še topio prevrni na krožnik, namaži eu del z mezgo, ga pokrij z drugim delom in navrhu posuj z vanili-

jevim sladkorjem. Daš hladno, v lepe kose narézano, na mizo.

Praktični nasveti

Od olja umazane steklenice in posodo umiješ z namiljeno krpo in mlačno vodo. V steklenice, v katere ne moreš s krpo, pa nareži malo mila in nalij mlačne vode ter pusti tako namočeno, da se milo stopi. Nato prideneš še malo drobnega peska in dobro stresaj steklenico. Milo in pesek vzameta vso maščobo in steklenica je čista. Potem splahni še večkrat s čisto mlačno vodo.

Shranjevanje sadja v medu. Najlepše in najzlahitnejše sadje shranimo lahko sveže v steklenicah za ukuhanje, če zapolnimo posode z medom. Jabolka ne izgubijo ničesar na svojem okusu, pač pa se med navzame njihovega prijetnega vonja in postane prav okusen.

Kako spoznaš zdrave kokoši. Roža zdravih kokoši je temnordeča, pri bolnih pa bledorožnata, uvela in pomodrela. Premrzeli greben je znak, da bo nehala kokoš nesti. Oči morajo biti pri zdravi kokoši bistre in čiste. Zalepljene oči in nosne luknje značijo pivko in davico. Perje mora biti gladko in lesketno. Motno perje kaže na golazen. Mršave živali so bolne, največkrat jetične. Debele kokoši so, kakor znano, slabe nesnice.

ZANIMIVOSTI

× **Steklo, ki ga revolverška krogla ne prebije.** Nedavno so roparji napadli državno banko v Plainfieldu v Zedinjenih državah in odnesli 6000 dolarjev. Ker se je ravnatelj Lambert bal, da se bodo taki napadi ponovili, je v okence pregraje v banki dal vstaviti posebne vrste steklo, ki je sicer prozorno, toda neprobno. Res so te dni

zopet prišli v banko razbojnik z naperjenimi revolverji. Uradniki in ravnatelj so mirno sedeli pri svojih mizah za pregrajo in se skozi okenca smejali lopovom v lice. Ti so v jezi začeli streljati, toda krogle so se odbijale od stekla in padale na tla pred njimi. To jih je tako splašilo, da so zbežali.

× **Sveti oče ima zlat telefon.** Nedavno je bil postavljen na papeževo mizo nov zlat telefonski aparat, ki mu ga je podarila neka ameriška družba za izdelovanje telefonov.

Listnica uredništva

M. B. Ne bi verjeli, da tudi vi zagovarjate reč, ki ne drži. Tu ne pomaga nikakor vzdihovanje. Bridke resnice ni mogoče ovreči. Vi bi, pravite, take spise vrgli v koš, a nam je resnica prvo na svetu, in ta resnica je taka, da je treba našo milo slovensko domovino rešiti pred šmarjnično kugo, ki semintja morda trdnim ljudem še ne škoduje zelo, toda otroci teh ljudi, ki stalno pijejo šmarnico, so slabi in prečesto pravi bebci. Vse te reči so znanstveno ugotovljene in drže prav tako, kakor drži dejstvo, da je ena in ena dve.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Njegov nos.

Pijanček (ki ima rjave oči): «Prosim vas, gospa, dajte mi kravato, ki bo pristojala mojim očem.»

Prodajalka: «Mi je zelo žal, rjavih kravat nimamo v zalogi, pač pa lahko postrežem z rdečo, ki bo prav krasno pristojala vašemu nosu!»

V lekarni.

Novi lekarnarjev sotrudnik: «A, kaj je, prosim, v tej posodici?»

Lekarnar: «To se da v primeru, kadar zdravnikovega recepta ni mogoče prečitati...»

V šoli.

Učitelj: «Anica, če ne boš pridna, te bom zaprl v kurnik.»

Anica (jezna): «Čeprav, gospod učitelj, a jaje vam ne bom nesla!»

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglasi, dopisovanja in trgovski oglasi vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročilu.

Oglasni oddelek «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. Telefon št. 3492.

Zastopnike

za prodajanje šivalnih strojev, separatorjev, koles, gramofonov, elektrotehničnih predmetov itd. sprejmemo pod zelo ugodnimi pogoji. — «Centra», trgovina šivalnih strojev itd., Ljubljana, Poštni predal št. 248. 491

Kovačič!

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premog Vam nudi družba «Ilirija», Ljubljana, Dunajska cesta št. 46. telefon št. 2820. 80

Urarska popravila

izvršuje najceneje in najprecizneje Franc Wöfling, urar, Ljubljana, Gosposvetska cesta 12. 40

250 Din na dan

zaslužite lahko v svojem okraju. Pišite tovarni Person, Ljubljana, poštni predal 307. Priložite znamko za odgovor. 354

Fige in brinje za žganjekuho

najboljše kakovosti nudi najceneje Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 5. 454

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živine je brezdvomno

MASTIN

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače, osebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevila zahvalna pisma.

Cena: 5 škatel 46 Din, 10 škatel 80 Din.

LEKARNA TRNKOCZY (zdrav en rotovža), Ljubljana 66.

Vsakdo, ki prodaja čevlje, trdi, da je dobro blago — tisti, ki kupuje, pa vidi le čevlje po zunanosti in ne more takoj presoditi kvalitete, temveč je prisiljen zaupati prodajalčevim trditvam. Kadar pa čevlj nosi, takrat se šele prepriča in razočara. Žalibog, da se v tej stroki greši in da že kupec ne sme nikomur več zaupati. Da je to nepošteno in nesolidno in za trgovino škodljivo, je vsakomur jasno. Zato je treba paziti, komu se sme zaupati. Podpisana prodajalca se bori zoper takšne prodaje in ne riskira svojega ugleda na ta način. Svoje blago prodaja le v prvovrstni kvaliteti in kar se pri prodaji trdi, to je tudi resnično.

Priporočamo bogato zalogo vsakovrstnih svojih izdelkov.

Cena čevljem je:

otročkim	od 40 Din	navzgor	
dekliškim in fantovskim. "	80 "	"	Izredna kvaliteta so gozjerji iz pristne ruske juhte — po meri — nepremočljivi.
moškim	135 "	"	Ni nobenega meščana, ki ne bi že pri nas kupil. Vprašajte, ali je res?
ženskim	125 "	"	
snežnim	135 "	"	
fantovskim à la gozjerjem "	160 "	"	
galošam pa	40 "	"	

Za mamice imamo v zalogi čevlje iz sukna in s flanelo podložene od 115 do 125 Din.

Razen tega velika izbira desortiranih čevljev od 80 do 120 Din.

Detailna prodaja

pri Pollaku

v Ljubljani

Dunajska cesta št. 23 (na dvorišču).

je edino sigurno delujoče, absolutno neškodljivo sredstvo proti pijančevanju ter je prinesel že mnogim tisočim mir in srečo v hišo. Tudi brez vednosti pijanca uporabljiv (pomeša se lahko v jedila in pijače). Pri zadostni uporabi pri 95% vseh slučajev uspeh zagotovljen. 1 doza 20 tablet 45 Din, 1 steklenica 75 Din 3 steklenice 200 Din, 6 steklenic 350 Din.

Naslov za naročila:

«AURORA» Sekt. 59, Novi Sad, Zveznička 38

Izšla je Blasnikova Velika Pratika

za navadno leto 1931.,

ki ima 865 dni.

«VELIKA PRATIKA» je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obrajtan.

V «Veliki Pratici» najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solnčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — koledar za pravoslavne in protestante; — poštno določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke na menice, pobotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejme na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — tabelo hektarov v oralih; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabita kmetovalec in žena v hiši.

Cena 5 Din.

«VELIKA PRATIKA» se dobiva v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pismeno pri založnici:

tiskarni J. Blasnika nesl., d. d. v Ljubljani.

L. Mikuš

LJUBLJANA, Mestni trg 15

DEŽNIKI

NA MALO

NA VELIKO

Ustanovljeno 1839

Telefon 2282

Prava metoda

da ostanete vedno mladi, lepi in sveži, je redna nega kože in las s pomočjo medicinski neoporečnih sredstev, kakršni so že čez 34 let preizkušeni Fellerjevi Elza-proizvodi:

Fellerjeva kavkaška pomada za zaščito lica in kože „Elza“-krema odstranjuje s kože nadležne nedostatke ter jo ohranja stalno gladko, čisto in mlado. Vedno je zanesljiva proti gubam, izpuščajem, mozoljem, solničnim pegam itd. Lonček 12 Din.

Fellerjeva „Elza“-pomada za rast las zaprečuje prhljaj, izpadanje las in prezgodnjo osivelost, pospešuje rast las in ohranja lase vedno volne in mehke. Lonček 12 Din. S pošto 2 lončka ene ali po 1 lonček od vsake „Elza“-pomade 40 Din, če se pošlje denar naprej, brez vseh nadaljnjih stroškov, sicer pa s povzetjem 50 Din.

Fellerjeva „Elza“-mlika lepote in zdravja (mlijino mlečno mlo, mlijino krema-milo, rumenjakovo, glicerinsko, borakovo in karanovo mlo in mlo za britje (5 kosov v poljubni izbiri) 52 Din, če se pošlje denar naprej, sicer s povzetjem 62 Din. Način nege s Fellerjevim Elza-proizvodi je dozdaj še vsakomur koristil.

Storite tudi Vi tako, pomagalo bo tudi Vam!

Že pri prvem poskusu se ne boste kesali.

Naročila izvršuje lekarnar

Eugen V. Feller, Stubička Donja, Elza-trg 360, savsk banovina

Ni posebnega.

Krojač Šivanka (v prepiru): «Kaj se boš toliko norčeval iz mene, ti čevljar nerodni! Nisem tak zarobljenec, kakor si ti, saj občujem z boljšimi ljudmi, z orožniki in sodniki!»

Čevljar Smola: «Nič posebnega, z orožniki in sodniki občuje že vsak tat!»

Vedno zadnji.

Kaplar: «Redov Zaletel, kdaj si se rodil?»

Redov: «31. decembra»

Kaplar: «To bi si lahko mislil! Ti pač moraš biti povsod zadnji...»

Slab junak.

Narednik: «Ako čujete pri napadu povelje: Prostovoljci napreji!, kaj mora storiti vsak vojak? Povej ti, redov Kljuka!»

Redov Kljuka: «Naglo se bom umaknil, da bodo lahko stopili prostovoljci napreji!»

Čuden roman.

Miha je sklenil napisati roman. Ker pa ni znal pravilno postavljati vejic, se je začetek njegovega romana glasil takole: «V grofa preoblečeni detektiv je stal pred gradom na glavi, je imel športno čepico na nosu, zlate naočnike na bradi, umetno brado v ustih, fino smotko v očeh, mu je žarel ogenj v žepu, je držal nabit samokres v sreč, je nosil...»

A tako.

Boris: «Čudim se, zakaj je tvoja sestra že dan po svoji poroki tako natakunjena, saj se je poročila iz ljubezni!»

Milan: «Vzrok njene razdraženosti so samo časopisna poročila o njeni poroki. Ali nisi opazil, da stoji zapisano takole: Gospod Muc, slavni zbiratelj pozabljenih starin, je poročil gospodično Danico.»

Ali želite, da se protina in revmatizma temeljito iznebite?

Revma je strašna in daleko razširjena bolezen, ki ne prizanaša niti bogatašu niti siromaku; ona išče žrtve v palači enako kakor v koči. Prerazlične so oblike, v katerih se bolezen pojavlja. A največ je boleznij, ki imajo najraznovrstnejša imena, medtem ko niso nič drugega kakor revmatizem. Včasih bole kosti in sklepi, včasih oteko členki, roke in noge so izkrivljene; trganje, zbadanje v raznih delih telesa pa tudi slabost oči, vse to so posledice revme in kostnih bolečin. — Kakor so različni pojavi, v katerih se bolezen pojavlja, tako mnogoštevilna so vsa mogoča zdravila, medicine, miksture, mazila itd., ki se ponujajo trpečemu človeku. Večina teh sredstev ne more popolnoma izlečiti, v najboljšem primeru le za kratek čas ublažiti bolečine. Kar Vam mi priporočamo, je povsem neškodljiva zdravilna pijača, ki je že mnogim bolnikom pomagala.

Naša kura je izborna in naglo deluje. Da pridobimo čim več pristašev, smo sklenili, da pošljemo vsakomur, ki nam piše,

popolnoma brezplačno

naš interesantno in poučno razpravo. Torej kdor trpi bolečine in kdor želi, da se teh bolečin naglo, temeljito in brez nevarnosti reši, naj piše še danes na naslov:

Avgust Märzke, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalerstrasse 5. Abt. 21

«SPLIT», A. D. ZA CEMENT PORTLAND, SPLIT.

Salonit

ZA DOKRIVANJE
STREH
ZA OBLAGANJE
STEN
ZA ELEKTRIČNE
IZOLACIJE
CEVI ZA
KANALIZACIJE

General. zastupstvo «ALPEKO», industr. društvo, Ljubljana, Masarykova 23.

Pozor! — Zastonj

ne — pa vendar zelo poceni nudi vinogradnik

FRANC ZALOŽNIK

pristno štajersko vino, belo in rdeče, najboljše vrste, torej žlahtno, novo in staro, pod zelo ugodnimi pogoji, franko postaja Mestinje, via Grobelno R. z., po ceni od 2.50 do 6 dinarjev liter v zamenjavo lesa ali drugih industrijskih izdelkov. Uzorci na razpolago!

Telefon Pristava-Zibika. Na vprašanja se odgovorja takoj.

Budiljke od Din 49 navzgor

Budiljke, stenske in žepne ure
kupite najbolje in najceneje pri
H. SUTTNER
LJUBLJANA 5, Prešernova ulica 4

Lastna protokolirana
 tovarna ur v Svici

Budiljke iz lesa
 od Din 84 navzgor

Zahtevajte cenik zastoj
 in poštne prosto

Stenske ure,
 ki gredo 14 dni
 in bijejo, od
 Din 380 navzgor

Glasbo
 v vsak dom!

Vi ali kdorkoli iz Vaše družine lahko v kratkem času igra kak instrument potem našega brezplačnega p smenega učnega tečaja ter si ustvari doma prijetne večere. Zahtevajte še danes naš veliki

BREZPLAČNI KATALOG,
 s katerim dobite tudi zastoj poučno knjižico: «Kako postanem dober godbenik». Prilika za nakup je ugodna, instrumenti poceni, učenje lahko. Nudimo Vam:

od Din navzgor	od Din navzgor
violine..... 95	klarinete..... 120
mandoline.. 136	trombe..... 480
gitare..... 207	klavirske citre... 192
tamburice.. 98	gramofone..... 380
	ročne harmonike 85

Največja odprema trvdka glasbil v Jugoslaviji

Meinel & Herold

tvornica glasbil, gramofonov in harmonik.
 Prodajna podružnica Maribor št. 104.

GORENJCI!

Svetovnoznane KODAK FOTO APARATE dobite že od 145 Din navzgor

v DROGERIJI SINKOVEC, KRANJ,
 Glavni trg št. 189.

Uspeh Vam je zajamčen, tudi brez znanja o fotografiji. Pišite še danes, naj se Vam pošlje brezplačno cenik.

Prima gonilna jermena
 in vse mlinsko-tehnične potrebščine vedno v zalogi pri trvdki
 CADEZ & R. AR. Ljubljana, Kolodvorska ulica 35

DVOKOLESA — teža od 7 kg naprej

najlažjega in najmodernejšega tja najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najpreprostejšega do najfinejšega mode a. Izdeluje se tudi po okusu naročnika. Sivalni stroji, motorji, pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene, Prodaja na obroke. Ceniki franko.
 „TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
 Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Zahtevajte brezplačni CENIK

s 1000 slikami!

Pošiljam po povzetju
 Za neustrežajoče
 vrnem denar

5 let garancije

Srebro z 10 kameni 160 Din
 Zlato 320 Din

Anker 45 Din
 Ista, boljša, 2letna garancija 52 Din
 Ista, še boljša, 4letna garancija 72 Din

Budilka z 1 zvoncem 48 Din
 Ista z 1 zvoncem, najboljše kakovosti, 5letna garancija 70 Din
 Ista z 2 zvoncema, 5letna garancija 85 Din

A. Kiffmann, Maribor št. 143 c
 speciallist samo za najboljše ure

Blago za jesen in zimo

kakor tudi vse vrste pletenine lastnega izdelka kupite najceneje v trgovini

Anton Savnik
 Skofja Loka

Barve, lake, firnež in drugo nudi najboljše in najceneje
„LUSTRA“ V. LAZNIK, Ljubljana
 Gosposvelska c. 12 (poleg restav. Novi Svet)

Za zimsko sezijo se priporoča trvdka
Ceskuti & Zajc
 modna in manufakturna trgovina „Pod velobom“
 LJUBLJANA, Stari trg št. 3

Beli zobje

olepšajo vsak obraz. Često že zadostuje samo enkratno čiščenje z prijetno osvežujočo Chlorodont-pasto, da se doseže lep sijaj slonovine tudi na stranicah zob, ako se uporablja posebno izdelano ščetkico za zobe. Ostanki jedi, ki ostajajo med zobmi ter povzročajo radi gnilobe neprijeten duh ust, odstranjujejo se najtemeljiteje z Chlorodont ščetko. Poskusite najprej z malo tubo Chlorodont paste, ki stane Din 8.—, Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mehke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristo samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se posod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zaplefit), dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Travnice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor 55.

POLNE GRUDI, NAPETE MEČI,

lepe po obl ki, strumne, očarljive dražesti, razvija pri damah vseh starosti po zdravnikih priporočena „Ideal mikstura“. Pripravi nerazvite, upadte grudi do krasnega razvitka in trdnosti. Že po stitredenski uporabi se prsa in meči, kakor potrjujejo predišča razvzina pisma, očividno nap o in zackroži o. Mirsave partije vrntu dobe mamečo, mehko linijo. Ven stoječe kosti izginejo, suhe meči se vidno okrepe z „Ideal miksturo“. Garancija ali den r nazaj, če ni uspeha. Cena 12 Din; 3 steklenice 24 Din. Dr. Nic. Kemény. Košice B, poštni predal 12/B 10, Češkoslovaška.

Gospodinje, gospodarji!!!

RADI PREVELIKE ZALOGE PRODAJAMO PO ZELO ZNIZANI CENI - ZIMSKO BLAGO

ZA ŽENSKO OBLEKE IN PLASCE:
 VOLNENO BLAGO KREP,
 TVED, VELUR, BARŽUN,
 BARHEND, FLANELIN
 ITD ITD

ZA MOZKE OBLČKE IN SUKNJE:
 MODNE, ČRNE IN PLAVE
 KAMGARNE, SPORTNE
 ŠEVIOTE, LODNE, SUKNA,
 DUBLE ITD ITD

IZKORISTITE PRILOZNOST UGODNEGA NAKUPA

Posetite trvdko **NOVAK Ljubljana Kongresni trg 15**

NASPROTI NUNSKÉ CERKVE